

HAZİRAN

1975

YIL:2 SAYI: 15

HER AYIN BAŞINDA ÇIKAR

AYDINLIĞA DOĞRU

tmmob elektrik mühendisleri odası
istanbul şubesi yayın organıdır

2.TÜRKİYE TEKNİK ELEMAN KURULTAYI TOPLANDI

HEDEF : İŞÇİ SENDİKALARINDA ÖRGÜTLENMEK

38 teknik eleman örgütü-
nün ortaklaşa düzenlediği 2.
Teknik Eleman Kurultayı 7/8
Haziran günleri Ankara'da
Selim Sırrı Tarcan spor salo-
nunda toplanmıştır. 38 örgü-
tün delegeleri temsil edildiği
kurultay, siyasi parti liderle-

rinin, birçok parlamenterin,
sendika başkanlarının, toplu-
mumuzda demokrasi mücade-
lesi veren çeşitli dernek tem-
silcilerinin katıldığı ve görüş-
lerini açıkladığı, teknik ele-
manların sendikalaşma sorun-
larının tüm boyutlarıyla tar-

tışıldığı bir forum niteliğini
kazanmıştır. İki gün boyun-
ca, geleceğin teknik eleman-
ları da izleyici sıralarını dol-
durmuştur.

Şubemiz genel yazmanı Ya-
vuz Çizmeci'nin oybirliğiyle
başkanlığa getirildiği kurul-
tayda ilk konuşmayı düzenle-
me kurulu adına TÜTED Ge-
nel Başkanı Osman Aybers
yapmıştır.

Aybers konuşmasında, cep-
he hükümetinin halka karşı
ekonomik politikasını sergile-
miş, teknik elemanların bas-
kı altına alınmak istendiği ör-
neklerle ortaya koymuş ve
gelmiş geçmiş hükümetlerin
uluslararası anlaşmalara at-
tıkları imzalara rağmen, içer-
de bunlara uymadıklarını ça-
lışanlara demokratik hakları-
nı vermediklerini anlatmıştır.

TÜTED Başkanı kurultayın,
sermayenin teknik elemanlar
arasında yaratmaya çalıştık-
ları ikincil çelişkilerin yok ol-
duğu, teknik elemanların bü-
tünleştigi bir ortam olduğun-
u, bu mücadelede teknik e-
lemanların yalnız olmadığını,
işçilerin, sendikaların, öğret-
men ve memurların da aynı
hedefe değişik açılardan yö-
neldiğini belirtmiştir.

«CHP SENDİKAL HAK
VERECEK»
CHP Genel Başkanı Bülent

izmir'de
ulaşım
kongresi

Elektrik, İnşaat, Makina
Mühendisleri ve Mimarlar O-
dası İzmir Şubelerinin ortak-
laşa düzenlediği Birinci İzmir
Ulaşım Kongresi 12 - 13 Ha-
ziran günleri yapılmıştır.
Kongreyi çeşitli kuruluşlar
bildiriler sunmuşlardır.

İzmir Metropoliten Alan
Nazım Plan Bürosu adına teb-
liğ veren Y. Mimar Tankut
Ünal özel oto taşımacılığının
kentsel ulaşım sorununa etki-
lerini incelemiştir. Ünal, teb-
liğinde, özel arabaların ege-
men olduğu ulaşım düzeni
sürdüğü sürece çevrenin da-
ha da yaşanmaz olacağını

Sonu : 12 de

Ecevit'in gönderdiği mesajı
CHP Yönetim Kurulu üyesi
Erol Tuncer okumuştur. Ece-
vit mesajında «Teknik eleman-
lara gereken önemi vermeyen
iktidarların başarılı olamaya-
cağını, teknik elemanların
kendi özgül sorunları ile bir-
likte ülke sorunlarına ilişkin
çalışmalar yapmalarının kı-
vanç verici olduğunu» belirt-
miş ve CHP'nin tek başına
iktidara geldiğinde işçi me-
mur ayrımı sorununa kesin
çözüm getireceğini, teknik e-
lemanlara sendikal haklar
vereceğini» bildirmiştir.

TİP Genel Başkanı Behice
Boran ise, teknik elemanla-
rın sendikal hak için kurul-
tay düzenlemesinin Türkiye'-
deki demokrasinin hangi nok-
tada olduğunu gösteren bir

kriter sayılması gerektiğini
söylemiştir.

Behice Boran konuşmasın-
da özetle şöyle demiştir:

**SORUNUN ÇÖZÜMÜ,
SON TAHLİLDE
POLİTİKTİR**

«Türkiye'de özgürlükler kı-
sılmakta, politik cinayetler iş-
lenmekte, 141 ve 142. maddeler
benzeri görülmemiş biçim
de uygulanmaktadır. Sıkıyö-
netim, Anayasaya aykırı ola-
rak, başka bir gerekçeyle u-
zatılmıştır.

İlerici, anti-emperyalist ve
sosyalist güçlerin birlikte mü-
cadele etmesi zorunludur.

Meslek kuruluşları kendi
toplumunun sorunlarına eğil-
meli, meslek topluluğunun
ekonomik çıkarlarını savun-
malıdır. Bu olumlu bir geliş-

Sonu 12'de

EMO Delegeleri 2. Teknik Eleman Kurultayını İzliyor
Soldan Sağa: İkinci sırada A. Hikmet Erol, Ersin Ka-
ya İbrahim Aksın. Üçüncü sırada Berkay Günay (A.
Hikmet Erol'un arkasında), Alaettin Anahtarıcı.

IMF MALİ DURUMUMUZU İNCELEYECEK

Bilindiği gibi MC hüküme-
ti kurulduktan bir süre son-
ra döviz rezervlerinin tüken-
diği yolunda haberler çık-
mış, yetkililer ise bu haberle-
ri yalanlamıştı.

Bu kez ANKA ajansının el-
de ettiği bilgiler, hükümet
açıklamalarının gerçek dışı
olduğunu ortaya koymuştur.
Ajans haberine göre, döviz
rezervlerinin hızla erimesi
üzerine hükümet, emperya-
lizmin dünya ekonomisini
yönlendirmek amacına hiz-
met eden kuruluşlarından
IMF (Uluslararası Para Fonu)
'ne başvurarak kredi iste-
miştir. Bu talebi karara bağ-
lamak üzere Uluslararası Para
Fonundan bir heyet önü-
müzdeki günlerde Ankara'ya

gelerek Maliye Bakanlığı,
Merkez Bankası ve Devlet
Planlama Teşkilatında bütçe
gelişmeleri, ödemeler denge-
si, kaynaklar ve kullanımlar
hakkında incelemeler ya-
pacaktır.

Öte yandan Dünya Banka-
sı da Türkiye'yi «borçlarını
ödeyemez hale gelen ülkeler»
arasında ilan etmiştir. Bu du-
rum, Türkiye'nin Avrupa pa-
ra piyasasından kredi alması-
nı önemli ölçüde aksatacak
bir gelişme olarak nitelen-
mektedir.

Bu konudaki haberlerin a-
sılsız olduğunu öne süren Ma-
liye Bakanı, ANKA ajansının
belgeleri açıklaması karşın-
da yeni bir açıklama yapma-
mıştır.

başyazı

BİR ADIM İLERİ

Türkiye 2. Teknik Eleman Kurultayı, MC hükümetinin
halkın çeşitli kesimlerine bu arada teknik elemanlara yö-
nelttiği saldırıların yoğunlaştığı bir döneme rastladı. Sayı-
lı birkaç faşist yönetim dışında, birçok ülkede memurların
sendikal haklarının varlığı bilinen bir gerçek iken ül-
kemizde teknik elemanların sendikal hak istemelerinin
«lüks» diye nitelenebileceği günlerde yaşıyoruz. Yanlış
anlaşılmasın, grev ve toplu sözleşme yetkileriyle donatıl-
mış sendikal hakların tüm çalışanlara verilmesi ertelen-
sin biçiminde bir görüşü savunmuyoruz. Sadece, Anado-
lu'da yurtseverce mesleklerini uygulayanların can gü-
venliğinin bile bulunmadığının altını çözmek istedik. Ama,
halk yararına işleyen bir demokrasinin, tüm çalışanların
güvencelerini sağlayacağını bildiğimize ve böyle bir de-
mokrasinin ancak halk kesiminin çıkarlarını savunan ör-
gütlerin güçlenerek düzene ağırlıklarını koymalarıyla
kökleyebileceğine inandığımıza göre, 2. Türkiye Teknik
Eleman Kurultayının önemi ortaya çıkmaktadır.

2. Türkiye Teknik Eleman Kurultayında ana konu ola-
rak sendikalaşmanın seçilmesi çok isabetli olmuştur. E-
konomik çıkarlarımızı savunmanın, ülkemiz yararına ol-
mayan teknoloji ithalinin, beyin göçünün, yabancı müşa-
vir ve müteahhit firmalara ve teknik elemanlara yüzbin-
lerce lira ödenmesinin, ulusal kaynaklarımızın sömürülme-
sinin önüne geçmek üzere yaygın ve güçlü bir teknik ele-
man örgütünün yapabilecekleri önemlidir. Anti - demok-

Sonu : 12 de

tüm çalışanlara sürekli eğitim olanğı sağlanmalıdır.

EMO ist. şb. eğitim çalışma grubu

GENEL OLARAK EĞİTİM

Maddi üretim, insanın doğayı dönüştürmesi ve onu kendi ihtiyaçlarına uydurması yoluyla toplum ve doğa arasındaki etkileşim sürecidir. Maddi üretimin iki yanı vardır. Üretim güçleri ve üretim ilişkileri. Üretim güçleri; araçlar ve insanlardan oluşur. Üretim güçleri öncelikle teknolojik düzeylerine göre değerlendirilmelidir.

İnsanlık çağlar boyu süregelen tüm pratik tecrübelerini teknolojiye, doğayı değiştirme aygıtlarında ve belirli bilimsel kültür düzeylerinde toplamıştır. Belirli bir ürünün işlenmesi için gerekli olan üretim araçlarının üretiminde kullanılmış olan emeç (Geçmiş veya maddeleşmiş emek), insanın çok karmaşık iş aletlerini giderek artan bir oranda kullandığı günümüzde, genellikle her üretim biriminde kullanılan toplam emeğin büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Teknolojik gelişme dolayısıyla üretimde kullanılan canlı emeğin oranı giderek azalıyor, insanın üretim üzerindeki doğrudan etkisini düzenleyici ve ayarlayıcı faaliyetleri de dahil olmak üzere yerini giderek artan bir biçimde makinalara terketmektedir. (Bilim artık özellikleri önceden programlanmış maddeler yaratabilmektedir. Sibernatik makinalar tarafından denetlenen otomatik fabrikaları gerçekleştiren, bilimdeki ilerlemeler) Üretim becerisinden, kişisel zekâdan ve eylemden daha çok bilimsel sistematik bilgi ve kolektif, eylem giderek önem kazanmaktadır. Bilimsel buluşlar anında teknolojiye kullanılabilir ve üretimi önemli ölçüde etkilemektedir.

BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK GELİŞİMİN (BTG) TOPLUMSAL İLİŞKİLERE ETKİSİ

Bilimdeki ve teknolojiye bu gelişmeler çağımız tarafından sosyal ilişkileri temelden etkiler. Çağdaş Bilimsel - Teknolojik gelişmeler ile geçmişte bilim alanında yapılan atılımlar arasında farklar vardır.

Bundan sonra kısaca BTG diyeceğimiz bilimsel - teknolojik gelişmenin özelliklerini şöyle özetleyebiliriz.

(1) Bilimin tüm dallarında gerçekleşen niteliksel değişiklikler, üretimi etkilemekte ve bilimdeki yeni buluşlar çok kısa bir süre içinde üretimde kullanılabilmektedir. Bilim ve teknoloji arasındaki etkileşim ve ilişkiler yeni bir aşamaya ulaşmıştır, bilim ve teknoloji arasındaki sınır giderek kaybolmaktadır.

(2) Günümüzde BTG, maddeleşmiş emeğin (üretimde kullanılan aygıtlar, otomatik torna tezgâhlar, bilgi sayılar v.s.) yukarıda da değindiğimiz gibi üretimdeki payını giderek artırmaktadır. Ayrıca BTG ile insan emeğinin verimliliği artmakta toplumun tüm ihtiyaçlarını rahatlıkla karşılayabilir bir hale gelmektedir.

Ancak, bunun gerçekleşmesi sadece BTG ye bağlanamaz, aynı zamanda BTG'nin içinde bulunduğu sosyo - ekonomik sisteme bağlıdır. Teknolojik gelişmeler iki ayrı sistemde iki değişik sonuca varırlar. Örneğin kapitalist bir toplumda, gelişen otomasyon kitle halinde işsizliğe ve her zamankinden daha şiddetli ekonomik krizlere yol açar (İngiltere'de olduğu gibi, makinelaşma döneminde işinden olan işçiler fabrikaları ve makinaları tahrip ederler. Hatta günümüz ABD ve Avrupa ülkelerinde görülen büyük işsizliğin nedenlerinden biri de budur.)

BTG'NİN GETİRDİĞİ SORUNLAR

Yukarıda değindiğimiz gibi günümüzde BTG başdöndürücü bir hızla olmakta, toplumun genel seviyesi bakımından insan aklı, becerisi ve hünere bunu çok geriden izlemektedir. Tarımda çalışanların, fabrikalarda işçilerin, mühendislerin, teknisyenlerin kısaca tüm çalışanların sadece hayatlarının ilk 20 - 25 yıllarında, aldıkları bilgiler yeterli olmamaktadır. Giderek gelişen teknoloji ile insan becerisi arasındaki fark hızla büyümektedir. Bunun sonucunda pasif, işsiz ve daha az beceri isteyen işlerde kullanılan büyük bir kitle yaratılmış olur. BTG'yi akılcı bir biçimde üretime uygulamak, üretimi arttırabilmek, kitleleri işsiz bırakmamak, işçi sınıfını makinalara düman etmemek, tüm çalışanları dünya nimetlerinden en iyi biçimde yararlanılabilmek için, üretim gücünde yer alan insan emeği ve BTG arasındaki

uyumu sağlamak gerekir. Bu da ancak eğitim ile olur.

«TEKNİSYENLERİN BİLGİSİZLEŞMESİ» SÜREKLİ EĞİTİMLE ÖNLENEBİLİR

Teknolojik gelişme ile insan emeği arasındaki uyumu sağlayabilmek için verilecek eğitim birbirini tamamlayan iki ayrı dönemde ele alınabilir.

(1) Öğretim süreci içinde eğitim.

(2) Üretim süreci içinde eğitim.

(1) Öğrenim süreci içinde eğitim : Çağdaş teknolojiye, ülke gerçeklerine, halkın çıkarına uygun bir eğitim olmalı. Bunlara aykırı toplumdaki kopuk bir eğitim anlayışı ve soyut, «Bilim için bilim» saplantısı, yoksulluk, bilgisizlik, kölelik, sömürü kısaca topluma felâket getirir. Atom enerjisinin insanların mutluluğu için üretim artışında kullanılmasından önce silah olarak insan öldürmede kullanılması ve öldürücü gücü teknolojik gelişmeye paralel olarak her gün daha da arttırılan daha nice silahların üretimi bunun en açık örneğidir. Bunun karşısı olarak çağın çok gerisinde, üretime katkısı olmayan, tersine, bilgi tekrardan, ezberciliğinden başka bir şeye yaramayan, sözde pozitif bilime dayalı eğitim (mevcut eğitim sistemimiz) ile, toplumdaki üretici güçler baskı altına alan ve toplumdaki sosyal uyanışı engelleyen teokratik eğitim, yoksulluğu, köleliği ve sömürüyü getirir.

O halde öğrenim süreci içindeki eğitim, uygulanabilir, eğitimde iş ilkesini gerçekleştirecek, edinilen bilgi ve becerilerle yığınlar yeni bir dünya görüşü yaratmayı, çağdaş bilim ve teknolojinin insanların mutluluğu için kullanılmasını sağlayacak bir eğitim olmalıdır.

ON YILDA SIFIRA İNEN BİLGİ

(2) Üretim süreci içinde yapılacak eğitim : Bilim ve teknoloji arasındaki sınırın giderek kaybolduğu çağımızda, artık insanlara yalnız okul çağında verilen eğitim yeterli gelmemektedir. Bu dönemde kazanılan bilgi ve beceriler çok kısa bir sürede demode olmakta, bu yüzden bu bilgi ve becerilerin sürekli yenilenmesi gerekmektedir. Bu süre günümüzde ortalama 10 yıl olarak gözlenmekte, ama teknolojinin bazı dallarında daha kısa olmaktadır. Gelecekte süphesiz bu, daha da kısacaktır. İşte günümüzde BTG'nin bu denli hızla olması, bilim ile uygulama arasındaki sürenin giderek kısalması, tüm ülkelerde sürekli eğitim ilkesinin kabulünü zorunlu kılmıştır. Bu konuda (sürekli eğitim nasıl yapılabilir?) çeşitli araştırmalar yapılmış ve bazı ilkeler kabul edilmiştir. Örneğin ücretli eğitim izni verilmesi. Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun 5 Haziran 1974'te yaptığı kongrede alınan kararları şunlardır :

ULUSLARARASI ÇALIŞMA KONFERANSININ SÜREKLİ EĞİTİM İLE İLGİLİ KARARI

Karar 140 :

Ücretli eğitim izni ile ilgili karar.

ILO genel kongresi

5 Haziran 1974'te ILO Yönetim Kurulu tarafından Genova'da toplanan 59. toplantısında «İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi»nin, «herkesin eğitim görme hakkına sahip olduğu»nu vurgulayan 26. maddesine dayanarak ve ayrıca uluslararası çalışma önerilerinin mesleki eğitim ve işçi temsilciliklerinin işçilerin eğitim ve öğrenim programlarına katılabilmesi için geçici işten ayrılımları veya geçici izin verilmesi ile ilgili bildirelerine dayanarak ve BTG lerin ve değişen ekonomik ve sosyal bağlamların doğurduğu sürekli eğitim ihtiyacını, sosyal, ekonomik, teknolojik ve kültürel gelişmelerdeki yeni gereksinimleri, zorunlukları ve nesneleri karşılamak için eğitim ve öğrenim izni ile ilgili yeni düzenlemeleri gerektirdiğini göz önüne alarak ve

Modern toplumda işçi kişinin gerçek gereksinimlerini karşılayacak bir yolun ücretli eğitim izni olarak kabul edilmesi göz önüne alarak, ve

Ücretli eğitim izninin etkili ve gelişmeye açık bir sürekli eğitim ve öğretim politikası içinde ele alınması gerektirdiğini göz önüne alarak, ve

Toplantı tutanağının 4. maddesinde yer alan ücretli eğitim izni ile ilgili önerilerin kabul edilmesini, ve

Denizcilik Bankasında Teknik Elemanlara Yabancı Dil Öğrenme Olanğı Sağlandı

Denizcilik Bankası T.A.O.'da geçtiğimiz Nisan ayından başlayan bir uygulama ile Tersaneler, Genel Müdürlük ve Bankacılık personelinin 27 teknik elemana İngilizce öğrenmeleri için burs sağlanmıştır. Bir özel yabancı dil eğitim kurumu ile yapılan anlaşmaya göre 27 teknik eleman 9 ay süreyle yabancı dil kursuna devam edecekler

dir. Teknik elemanlar 9 ay hergün 5 saat görecekları kursa karşılık 1,5 yıl mecburi hizmetle yükümlü tutulmuşlardır. Kurs süresince hiçbir maddi kaybı olmayan kursiyerler, 9 ay boyunca esas görevlerine ara vermektedirler.

Eğitim sistemimizin eksikliğini bir ölçüde giderici ve teknoloji ithalinin doğurduğu sorunları çözmeye yardımcı olacak, bu girişimin diğer kuruluşlarca örnek alınması dileğimizdir.

Bu önerilerin bir uluslararası uzlaşım şekline dönüştürülmesini kararlaştırarak,

1974 yılının 29 Haziran günü aşağıdaki, bundan böyle ücretli eğitim izni uzlaşımı 1974'de yapılacak uzlaşımı kabul etmiştir.

Madde 1 : Bu uzlaşımında ücretli eğitim izni deyiminden bir işçiye eğitim gerekçesiyle iş saatleri içinde belirli bir süre, uygun parasal şartlar altında verilen izin anlaşılır.

Madde 2 :

Her üye ülke

a) her seviyede öğrenim

b) Genel, sosyal ve yurttaşlık eğitimi

c) Sendikacılık eğitimi gerekçesiyle ücretli izin verilebilmesine olanak sağlayabilmek için, ulusal şartlara ve pratiklere uygun bir politika saptayacak ve (Gerekirse kısım kısım) uygulayacaktır.

Madde 3 :

Bu politika, koşulların gerektirdiği değişik biçimde

a) BTG ve ekonomik ve Yapısal değişimler içinde meslekî ve işlevsek yetenekleri kazandırmağa, geliştirmeğe, ve uydurmağa ve işe alma ve iş güvenliğini sağlamaya,

b) İşçilerin ve yeteneklerini sağlamağa,

c) İşçilerin sosyal ve kültürel kalkınmalarına,

d) Genel olarak, işçilerin değişen gereksinimlere uymasını sağlayacak uygun sürekli bir eğitim ve öğretimi teşvik etmeğe yönelik olacaktır.

Madde 4 :

Politika ülkenin gelişme düzeyini ve çeşitli sektörlerin ve ülkenin özel gereksinimlerini göz önüne alarak ve işe alma, eğitim ve öğretim genel politikalarıyla ve iş saatleri, iş saatlerinin mevsimlere göre farklılıkları iş hacmiyle ilgili politikalarla uyumlu olacaktır.

Madde 5 :

Ücretli eğitim iznini verdirebilmek için alınacak tedbirler, ulusal yasaları ve kuralları, toplu sözleşmeleri, mahkeme kararlarını ve ulusal pratikle uyumlu diğer benzer yolları kapsayabilir.

Madde 6 :

Dernekler, işçi ve işveren kuruluşları, eğitim ve öğretim birlik ve kurumları, ulusal koşullara ve pratiklere uygun bir şekilde, ücretli eğitim iznini teşvik etmek için politika saptamakta ve uygulamakta yardımcı olacaklardır.

Madde 7 :

Ücretli eğitim izninin finansmanı düzenli, uygun bir temele dayalı, ve ulusal pratikle uyumlu olacaktır.

Madde 8 :

Ücretli eğitim izni işçilerden soy, renk, seks, din, politik inanç, ulusal çıkış ve sosyal orijinleri öne sürülerek esirgenemez.

Madde 9 :

Gerektiğinde,

a) Bazı işçi kategorileri, örneğin küçük işletmelerde çalışan işçiler, arazi işçileri veya yerleşme merkezlerinden uzakta yaşayan, devamlı yer değiştiren ve ailevi zorunlulukları olan işçiler, genel düzenlemelere uymadıklarında,

b) Bazı kuruluşlar, örneğin küçük ve mevsimlik kuruluşlar, genel düzenlemelere uymadıklarında, böyle yerlerde çalışan işçilerin ücretli eğitim izninden yararlandırılmaması düşünülemediğine göre, Ücretli eğitim izni ile ilgili tedbirler alınacaktır.

Madde 10 :

Ücretli eğitim izninin uyarılıklı koşulları, iznin

a) Her seviyede eğitimi,

b) Genel, sosyal ve yurttaşlık eğitimi; veya

c) Sendikacılık eğitimini mi amaçladığına göre değişebilir.

Madde 11 :

Ücretli izin periyodu, sosyal çıkarlara ve iş ilişkilerinden doğan diğer haklara yönelik istekleri karşılayacak ulusal yasa ve kurallara, toplu sözleşmelere, mahkeme kararlarına ve ulusal pratiklere, uy-

Sonu : 10 da

YÜKSEK ÖĞRENİM VE DEMOKRASİ KONGRESİNDE ÜNİVERSİTELERDEKİ SALDIRILARIN EKONOMİK - POLİTİK NEDENLERİ SERGİLENDİ

« Öğrenciler yönetime katılmalıdır »

Mühendis ve Mimar Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulu ile İstanbul Yüksek Öğrenim Kültür Derneği, Töb-Der İstanbul Şubesi, Tüm Asistanlar Derneği İstanbul Şubesi'nin ortak çalışmaları ile düzenlenen «Yüksek Öğrenim ve Demokrasi» konulu kongre 9 Mayıs'ta Yeni Melek Sineması'nda yapılmıştır. Çok sayıda öğrenci ve öğretim üyesinin ilgiyle izlediği kongrede, yüksek öğrenim kurumlarında sürdürülen

len polisiye tedbirlerin, saldırıların, yasal ve ideolojik baskıların ekonomik - politik nedenleri sergilenmiş, öğrencilerin, bütün yönetim ve karar organlarına oy hakkı ile katılmalarının gerekliliği savunulmuştur.

Doç. Dr. Serozan, Dr. Bülent Tanör, Dr. Murat Belge, Prof. Dr. Ümit Doğanay ve Mimar Yücel Gürsel'in tebliği ve tartışmacı olarak, söz aldıkları kongrede şubemiz yönetim kurulu yazınan üye-

si Y. Mühendis Yavuz Çizmeçi oturum başkanıydı. Yavuz Çizmeçi, açış konuşmasında kongrenin amacının «yüksek öğrenim kurumlarında sürdürülen anti-demokratik baskıların ve saldırıların nedenlerini sergilemek, demokratik mücadelenin sorunlarını tartışmak» olduğunu bildirmiştir.

Doç. Rona Serozan

BİLDİRİLER

Doç. Dr. Serozan ile Dr. Tanöz'ün birlikte hazırladıkları görüşlerden oluşan bildiri kongrede ilk sunulan bildiri olmuştur. Serozan ile Tanöz'ün savundukları görüşler özetle şöyledir:

Kapitalist toplumda bilim ve teknik, bir avuç kapitalistin kârını daha çok artırırken halkın ezici çoğunluğunu maddi ve manevi sefaletle sürükler.

Emperyalist aşamada bilim ve teknik saldırgan militarizmin hizmetine sokulur. Bu düzende, sosyal bilimler de sınıf egemenliğini örtbas etmeğe ve kurulu düzeni korumaya hizmet etmektedir.

Dr. Bülent Tanör

RESMİ SOSYOLOJİ, RESMİ İKTİSAT, RESMİ HUKUK

Resmi sosyoloji öğretisi, sınıflı toplumun ilişkilerini kişiler, gruplar ve seçkinler arasındaki ilişkiler şeklinde gösterir. Soyut bir milli dayanışma düşüncesine sırtını dayar.

«Resmi iktisat teorisi, sınıflı toplumdaki iktisadi ilişkilerin meydana getiren, üretim ilişkileri, sömür, artı-değer kavramlarına yabancı ve hatta düşmandır.

«Hukuk bilimine gelince,

ÇAĞRI

Bilindiği gibi MC hükümetinin işbaşına gelmesinden sonra iktidarın görüşlerini benimsen bir çok devlet memuru görevinden alınmış, sürgüne gönderilmiş, çeşitli baskılarla karşı karşıya bırakılmışlardır. Kıyım uğrayanlar arasında namuslu teknik elemanlar da azımsanmayacak bir yer tutmaktadır. Bu nedenle odamız konuya özellikle eğilmiştir.

Dürüst, yurtsever teknik elemanların önlerine çıkarılan zorluklar ancak birlikte, örgütlü bir mücadele ile aşılabılır. Sayın üyelerimizden siyasal nedenlerle karşılaştık-

bu da özel hukuk dalları olarak sözde «özgür» ve «eşit» kişiler arasında gönül rızası ile kurulan ilişkileri, kamu hukuku dalları da soyut bir devlet ile soyut yurttaşlar arasındaki ilişkileri kendine konu alır.

Üniversitelerin yapısı, ayık lama, tabiiyet ve hiyerarşi esasları üzerine kuruludur. Üniversitenin uyguladığı denetimin yanı sıra siyasal iktidarın denetimi de sözkonusudur.

Daha sonra söz alan Mimar Yücel Gürsel, yürürlükteki eğitim sisteminin tanzimattan bu yana gelişen ekonomik, politik ve ideolojik yapıya oturduğunu, ekonomideki eşitsiz gelişme ve iktisadi ilişkilerdeki çelişkinin kendine uygun eğitim kurumlarını yarattığını söylemiştir.

Gürsel daha sonra, «Değişen koşulların doğru bir değerlendirilmesi ve eleştirisi yapılmadan doğru bir demokratik mücadele verilmez.» demiştir.

Dr. Murat Belge

Dr. Murat Belge'nin hazırladığı tebliğde, «bir üretim tarzının çöküşünün, alt yapıda, içsel gelişmelerle başlayacağı, bir süre sonra bu durumun ideolojik düzeye de yansıtacağı» görüşüne yer verilmişti.

Belge'nin bildirisi özetle
Sonu : 12 de

TÜTED ÜYELERİ TOPLANDI

TÜTED İstanbul Şubesi İkinci Teknik Eleman Kurultayının hemen ardından, üyeleri, diğer teknik eleman örgütlerinin yöneticileri ve diğer teknik eleman örgütlerinde oluşturulan sendikalaşma komisyonu üyeleri ile birlikte bir toplantı düzenledi.

12 Haziran günü yapılan toplantıya oldukça önemli sayıda TÜTED üyesi katıldı. İkinci Teknik Eleman Kurultayında oybirliği ile alınmış olan kararların tümünün okunması ile başlayan toplantıda, teknik elemanların birlikteliği yolunda daha güçlü bir sendikalaşma mücadelesi verebilmek için TÜTED'in örgütlenmesinde uygulanabilecek yöntemler tartışıldı.

İkinci Teknik Eleman Kurultayına sunulan raporun ve Kurultayda alınan kararların tüm teknik elemanlar tarafından özümlemesi için çok sayıda basılarak dağıtılmasının gerekliliği vurgulanarak genel konularda ve somut konularda şu temenni kararları alındı:

● TÜTED İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu en kı-
Sonu : 10 da

PTT BAŞMÜDÜRLÜĞÜ MÜHENDİSLERİ TOPLANDI

İstanbul PTT Bölge Başmüdürlüğü TMMOB İşyeri Temsilciliği 21 Mayıs günü bir toplantı düzenlemiştir. Toplantıya katılan mühendisler 2. Teknik Eleman Kurultayına götürülecek görüşleri belirlemişlerdir. İşyeri Temsilcisi Elektrik Mühendisi arkadaşımız Cemil Pakyürek, Başmüdürlüğe iletilen işyerinde düzenli toplantılar yapma, duyuru panosu ve bülten çıkarma isteklerinin, «yardım istenilen konularda Başmüdürlükte yapılabilecek herhangi bir şey olmadığı» biçiminde cevaplandırıldığını açıklamıştır. Başmüdürlük Teknik İşler Yardımcısı ile yapılan görüşmede de aynı karşılığın alındığı bildirilmiştir.

PTT Bölge Başmüdürlüğü mühendisleri, işyerindeki teknik elemanların arasında somut birliğin sağlanması yolunda çalışması, bu konudaki mücadelenin her şart altında sürdürülmesi kararlarını almışlardır.

DUYURU

İstanbul'daki Mühendis ve Mimar Odaları «Bilgisayarları tanıtım ve FORTRAN IV dili» konulu ortaklaşa bir kurs düzenlemişlerdir.

Kurs haftada bir, (Cuma günleri 2 saat 18-20 arası) olacak ve ortalama 30 hafta sürecektir.

Katılmak isteyen üyelerin 1.7.1975 tarihine kadar aşağıda belirtilen adrese veya EMO İstanbul Şubesine başvurmaları rica olunur.

Adres :

Mühendis ve Mimar Odaları İstanbul Koordinasyon Kurulu İstiklal Cad. No: 146 Luvr Apt. Kat: 4 (Atlas Sineması karşısı)

Beyoğlu/İSTANBUL

Tel : 43 05 74

12 sayılı kararname mecliste görüşüldü. Ertesi gün aynı olayı Tercüman ve Hürriyet gazeteleri yukarıdaki başlıklarla verdiler. 200 bin işçi memur statüsüne girmekten mi kurtarılmış yoksa 200 bin memur işçi statüsüne mi sokulmamış? Bu anlaşılabilir. Anlaşılan birşey varsa son kararnamenin bir kördüğüm üzerine bir düğüm daha attığı...

KARARNAME ELEŞTİRİLDİ

12 Sayılı Kararnamenin yasama organlarında görüşülerek kanunlaşması üzerine TÜTED ve TMMOB ortak bir açıklama yaparak bu konudaki görüşlerini açıklamışlardır. TÜTED ve TMMOB'ün açıklaması özetle şöyledir:

Bu tasarının, kamu personelinin hayat pahalılığı karşısında durumlarını korumayı, 657 Sayılı Kanunla ve bunu değiştiren Kanun ve Kanun Hükmündeki Kararnamelerde bulunan ayrıcalıklardan, hata ve haksızlıkları ortadan kaldırmayı, kamu personelinin tüm sorunlarını çözümlenmeyi amaçladığı belirtilmiştir.

Ancak kanun metni incelendiği zaman bu amaçların gerçekleştirilemediği kamu personelinin sorunlarının hiç birine köklü çözümler getirilemediği görülüyor.

Kanun, kamu personeli arasındaki ayrıcalıkları sürdürür-

ken yeni yeni ayrıcalıklar da getiriyor.

Atamalarla ilgili hükümler iş güvenliğini tamamen ortadan kaldırırken, idarenin atamalarındaki etkinliğini alabildiğine artırıyor, kamu personelinin hükümetin insafına terk ediyor. Bu hükümler kesinlikle anti-demokratik bir söz taşımaktadır.

Aslında kamu personelinin sorunlarına personel yasası çerçevesinde yapılacak değişikliklerle getirilmek istenen bütün çözümler bu kanunda olduğu gibi yetersiz kalmaya, göstermelik geçici tedbirlerden öteye gidememeye mahkumdur. Çalışanlar, demokratik ve ekonomik sorunlarını kullanarak verecekleri mücadelelerle çözümlenebilirler. Kamu personelinin sorunlarının çözümü de onların demokratik sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev haklarına kavuşmalarında yatmaktadır.

NÜKLEER SANTRALLAR

yavuz çizmeçi

Geçtiğimiz Mayıs ayında Boğaziçi Üniversitesi Mühendislik bölümünde, «Türkiye için uygulanabilmesi mümkün olan Nükleer enerji stratejileri» konulu bir konferans düzenlendi. Öğretim üyelerine ve öğrencilere açık olan konferansta konuşmacı Dr. Ahmet Kütükçüoğlu idi. Türkiye Elektrik Kurumu için hazırlanmış olan bir raporu temel alan konuşmada, çeşitli şema ve grafikler slayd'lar biçiminde dinleyicilere gösterildi.

1980 - 2010 yılları arasındaki otuz yıllık süre için Türkiye'nin enerjisi sisteminin asgari maliyet esasına göre programlamasının anlatıldığı konferansta, konvansiyonel enerji santralleri ile hafif su, ağır su, yüksek sıcaklık ve hızlı üretici reaktör tiplerinin farklı bileşimleri karşılaştırıldı. Farklı koşullardaki değişik enerji santrallerinin optimum dağılımı ve bunların gerektirdiği doğal uranyum, thorium, fabrikasyon ve işletme hesapları anlatıldı.

Dr. Ahmet Kütükçüoğlu'nun iddiası şöyle: Her koşul altında, Türkiye'de 1983'ten itibaren nükleer enerji santralleri işletmeye açılmalıdır. 1990'a kadar enerji üretim programının büyük bölümünü hidroelektrik ve linyit santralleri oluşturacaktır. Ve 1990'dan sonra nükleer enerji kapasitesinde hızlı bir artış olacaktır.

İleri reaktör sistemleri, yüksek sıcaklık gazı ve hızlı üretici reaktörler, Türkiye'nin enerji sisteminde kullanılacaktır. Hemde bu ileri sistemler, dünyada satışa çıkarılır çıkarılmaz. Ve bu ileri sistemler uygulanmaya başlayınca, artık hafif su reaktörleri kullanılmayacaktır.

2010 yılına kadar gerekli olan toplam uranyum miktarı 7600 ton ile 82000 ton arasında değişecektir. Kullanılacak olan reaktör tipi bu miktarın az yada çok olmasını etkileyecektir.

Konferansın ve raporun değerlendirmesini yapabilmek için, raporun can alıcı bölümlerinin özetini aktarmayı gerekli görüyoruz:

Ülkemizde enerji ihtiyacı büyük bir hızla artıyor. Bu artış, nükleer enerji dahil tüm ekonomik enerji kaynaklarının değerlendirilmesini gerekli kılıyor. Bunun için gerekli olan büyük ölçekli yatırımlar, çeşitli enerji santrallerinin en ucuz birleşiminin optimizasyonunun yapılmasını zorunlu kılıyor.

Optimum enerji programı, asgari maliyet esaslarına göre yapılacaktır. Üretim kapasitesi, sistemin enerji talebi ile aynı hızla artacaktır. Devreye gire-

NÜKLEER STRATEJİ SEÇENEKLERİ

Enerji santralleri olarak, bugün kullanılmakta olan şu santral tipleri vardır:

CONV — Konvansiyonel enerji santralleri
LWR — Hafif su enerji santralleri
HWR — Ağır su enerji santralleri
HTGR — Yüksek sıcaklıkta gaz soğutmalı reaktör.
FBR — Hızlı üretici reaktör.

Bu santral tiplerinin biri veya birkaçından oluşan değişik strateji seçenekleri düşünülmüştür. Düşünülen sekiz seçenek vardır:

1. CONV + LWR; 2. CONV + HWR, 3. CONV + FBR, 4. CONV + HWR + FBR, 5. CONV + LWR + HTGR, 6. CONV + LWR + FBR + HTGR 8. CONV + HWR + FBR + HTGR.

KONVANSİYONEL ENERJİ SANTRALLERİ

Üç çeşit enerji santrali ele alınmıştır: BATI Anadolu (Seyitömer ve Soma) ve Elbistan tipi linyit santrali, Ambarlı tipi fuel-oil (yakıt yağı) santrali ve hidroelektrik santraller.

Nükleer enerji santralleri

İki ana grupta toplanabilir:

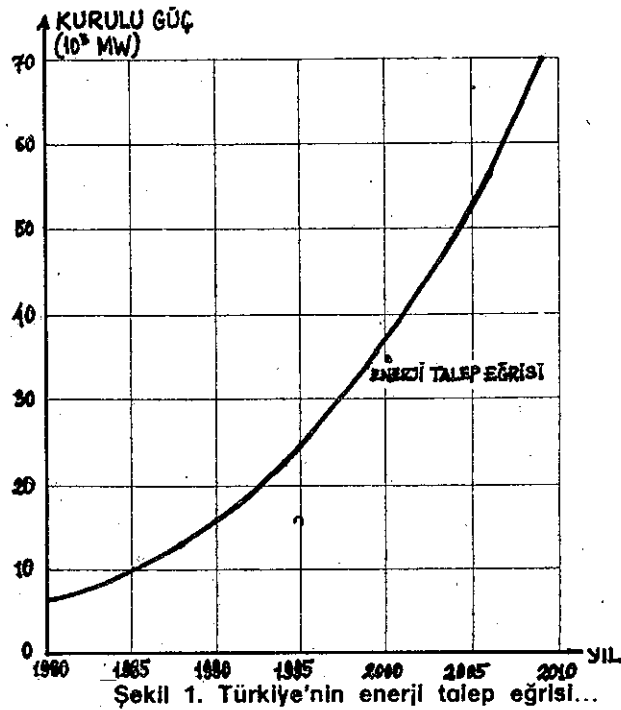
i) Denenmiş tipler: Bunlar, şimdiye kadar yapılmış ve ticari amaçlarla işletilen santrallerdir. Yani, hafif ve ağır su reaktörleri. (LWR+HWR).
ii) Denenmemiş tipler: Yalnızca prototiplerinin yapıldığı veya henüz yapılmakta olan santraller. Yani, yüksek sıcaklık gaz soğutmalı ve hızlı üretici reaktörler (HTGR, FBR).

VERİLER.

Türkiye'nin enerji talep eğrisi, toplam maksimum enerji talebi ve %10 rezerv göz önüne alınarak şekil 1. deki gibi gösterilmektedir.

Linyit ve hidrolik enerji santrallerinin kapasiteleri, linyit miktarı ve kullanılabilir su potansiyeli ile sınırlıdır. Oysa, nükleer enerji santrallerinde, sistemin nükleer yakıt ihtiyacının yanında bölgesel endüstrinin durumu, yabancı döviz ve yeni bir teknolojinin getirilişi gibi sorunlar da göz önüne alınmalıdır. Bütün bunlar göz önüne alınarak Türkiye'nin maksimum enerji üretimi şekil 2 deki gibi olacaktır.

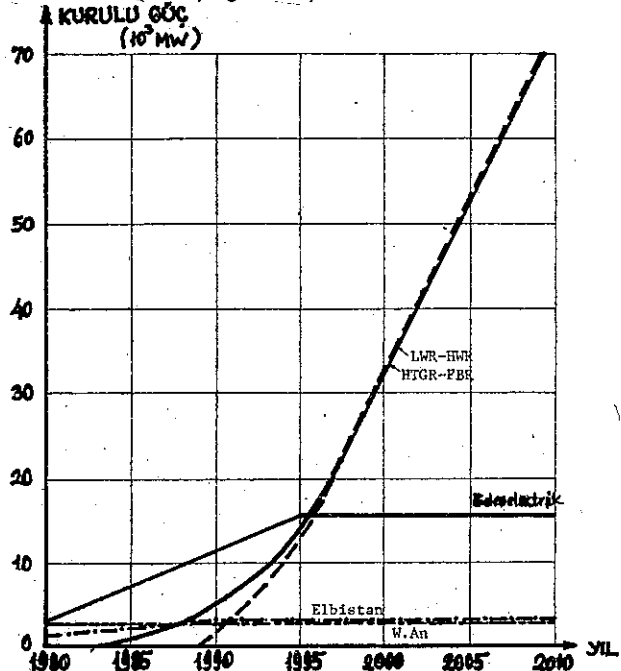
VE TÜRKİYE

Şekil 1. Türkiye'nin enerji talep eğrisi...

Sınırlamalar

1990 — 2010 yılları arasındaki dönemde gerçekleştirilecek yatırımların sağlayacağı enerji üretimindeki sınırlamalar şek. 2'de gösterilmiştir. Ve bu değerlendirme yapılırken fuel oil santralleri göz önüne alınmamıştır. Özellikle son yılların petrol bunalımı bu sınırlamayı getirmiştir.

Şekil 2. Türkiye'de maksimum enerji üretimi

Maliyet

Farklı enerji santrallerinin yatırım, işletme ve bakım maliyetleri Tablo 1. de karşılaştırmalı olarak çıkarılmıştır. Bütün hesaplar, 1974 sonu fiyatlarına göre yapılmıştır.

Enerji Santralleri	Yatırım Maliyeti (TL/kwe)	Yıllık işletme ve bakım maliyeti (TL/kwe)
Hidrolik santraller	1152	35
Batı Anadolu	877	59
Elbistan	1214	59
Fuel-oil	577	37
Nükleer	600 MW	1000 MW
LWR	9240	7840
HWR	10220	8456
HTGR		8000
FBR		8000
600 MW	1000 MW	
60	43	
80	64	
	60	
	70	

Tablo 1. Enerji santrallerinin yatırım, işletme ve bakım maliyetleri

Enerji santrallerinin ekonomik hayatları:

Enerji santralleri için kabul edilen yaşama süreleri şöyledir:

Enerji Santralleri	enerji santralleri	50 yıl
Hidroelektrik	»	30 »
Linyit	»	30 »
Fuel - oil	»	30 »
Nükleer	»	30 »

SEÇENEKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Seçenekler değerlendirilirken göz önüne alınan belli varsayımlar var. Bu varsayımlara göre: Yüksek maliyetlerinden dolayı, enerji üretiminde, fuel-oil santrallerine sadece %10'luk bir yer veriliyor. Başka bir deyişle, fuel-oil santralleri sadece maksimum güç talebini karşılamak için kullanılıyor. Linyit santralleri, yapımı başlangıçtaki kısa bir artıştan sonra değişmiyor. Hidroelektrik santralleri 2002 yılına kadar maksimum kapasitesine erişiyor.

Linyit enerji santralleri yapımı ekonomik olarak optimal değildir. Üretim maliyeti çok yüksektir. Ne var ki, ülkemizdeki varolabilirliği açısından bakıldığında linyit santrallerinin kurulması yine de tavsiye edilmelidir.

Çeşitli bileşimler arasında en ucuz sistem HWR + FBR + CONV olarak kabul edilmiştir. En pahalı sistem de LWR + CONV birleşimidir.

HAM MADDE İHTİYACI

Doğal uranyum talebi, LWR + CONV. bileşimi için toplam 82.000 ton, HWR + HTGR + FBR + CONV sistemi için ise 7800 tondur. Farklı sistemler, farklı uranyum ihtiyacını doğurmaktadır.

Yüksek sıcaklıkta gaz soğutmalı reaktörlerde, manyum yanında yakıt olarak Haryum da kullanılır. LWR + HTGR + CONV sistemi için thoryum ihtiyacı 2700 ton, HWR + HTGR + CONV sistemi için ise 360 tondur.

SONUÇLAR

Enerji santrallerinin 1985 sonrası fiyatlarını bileşimlere mümkün olmadığı için sayısal değerlerde önemli hatalar olabilir. Son petrol bunalımından sonra, enflasyonist durum son derece yüksek fiyatlara neden olmaktadır. Ne varki, bugünkü enflasyonist artışların belli ölçüde azalacağı veya en azından sürekli tutulabileceği düşünülebilir.

Nükleer santraller ve yakıt fiyatları konusunda ki ekonomik parametreler bir tahminden ileri gidemez. Bunun için elde edilen sonuçlar daha çok kalitatifdir.

Her durumda, LWR ve HWR reaktörleri 1983'de sisteme girecektir. LWR ve HWR için hızlı artış 1987'den sonra ve HTGR ve FBR için hızlı artış 1990'dan sonra olacaktır.

Hidroelektrik santraller üretim programında en büyük ağırlığa sahiptir. Ve 2002 yılında maksimum kapasitelere erişecektir. Linyit santralleri yapımı, ilk dönemdeki belli bir artıştan sonra duracaktır. Fuel-Oil santralleri ekonomik olarak uygun görülmemektedir. Bu yüzden, başlangıçtaki 650 MW'lık kapasite artırılmamıştır.

Yapılan varsayımlara göre, ağır su sistemleri hafif su sistemlerinden biraz daha uygundur. Genellikle, LWR ve HWR gibi denenmiş sistemlerle, HTGR ve FBR gibi ileri reaktör sistemlerinin birleşimi; ekonomik olarak bir ilerleme getirecektir.

Uranyum tüketimi, LWR + CONV birleşimi için en yüksek, HWR + HTGR + FBR + CONV birleşimi için ise en düşüktür. HTGR gibi seçenekler için ilave olarak thoryum tüketimi söz konusudur.

Yıllık yakıt imalatı, LWR sistemlerine oranla HWR sistemlerinde 3—4 kez daha yüksektir. HTGR ve FBR sistemlerinin girişi, gerekli uranyum - fuel üretimini azaltacaktır.

AKLA GELEBİLECEK SORULAR.

Raporun özetini vermeye çalıştık. Daha ayrıntılı

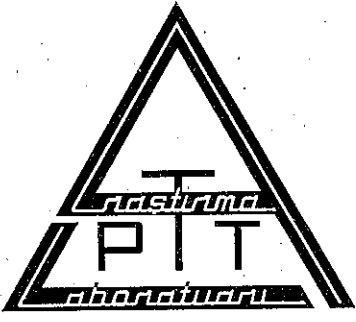
bilgi ve değerlendirme için TÜRKİYE'NİN ENERJİ SİSTEMİNDE FARKLI NÜKLEER STRATEJİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI. adlı rapora bakmak gerekli.

Raporun uzun süreli bir çalışmanın ürünü olduğu ve enerji politikamıza katkıda bulunabileceği bir gerçek. Çok önemli tesbitleri bilimsel olarak vurguluyor. Örneğin; Fuel-oil santrallerinin Türkiye için ekonomik olarak uygun olmadığını sergiliyor. Ayrıca, Türkiye'nin enerji üretiminde belli bir süreç içinde nükleer santrallerin belli bir yeri olacağı da bir gerçek.

Ancak, herşeye rağmen belli sorular akla geliyor?

Bugün henüz hidroelektrik enerji potansiyelinin %10'unu bile değerlendiremeyen bir ülke olarak Türkiye, nasıl oluyor da 2002'de tüm hidroelektrik enerji potansiyelinin maksimumuna erişiyor? Yatırım, işletme ve bakım masrafları açısından nükleer enerji santrallerine göre çok daha ekonomik olan hidroelektrik santrallerinin tüm potansiyelinin değerlendirilmesi 27 yıl içinde gerçekleştirilecek mi?

Sonu : 10 da

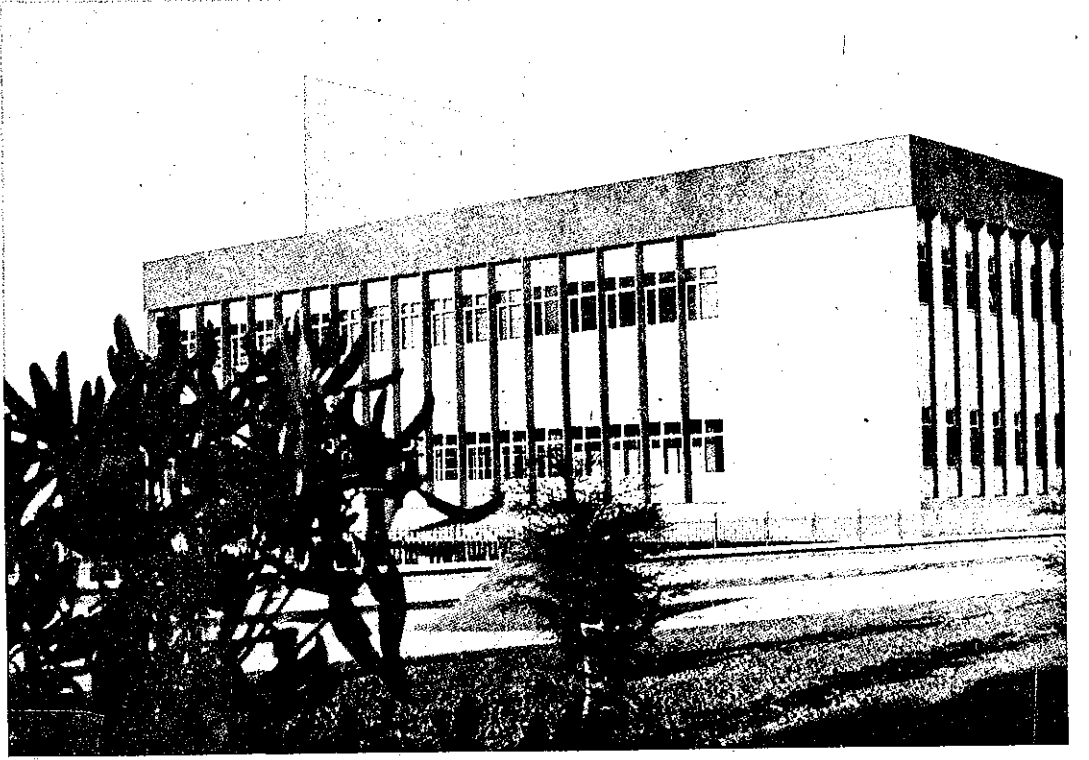

özel eki

AYDINLIĞA DOĞRU

TEKNİK ELEMANA ÖNEM VERMEYEN “MEVZUAT”

teknolojik
gelişmenin
engellerinden
biridir.

PTT Araştırma Laboratuvarının Genel Görünüşü

ELEKTRONİK SANAYİİ, EMPERYALİZMİN KONTROLUNDA TUTMAK İSTEDİĞİ EN ÖNEMLİ SANAYİ DALLARINDAN BİRİDİR.

Çağımız tüm geri bırakılmış ulusların kuruluş mücadelesi verdiği bir çağ. Emperyalizmde bu çağda daha değişik bir yaşam kavgası sergilemekte. Artık emperyalizm bir ülkede sıcak savaşlardan ve silâhından çok diploması ve teknolojisini ayakta durmaya çabalamakta. Silâhı diploması ve teknolojisinin desteği. Fakat emperyalistler soğuk araç silâhı pek ön plâna çıkarmak istemiyorlar bu dönemde.

Teknolojik üstünlüklerini etkili bir silah olarak kullanmayı daha uygun görüyorlar. Emperyalizm teknolojik üstünlük ile hayatîyetini korumaya, devam ettirmeye çalışıyor, teknolojileri ile ulusları kendilerine mahkûm etmeye çalışıyorlar.

Dokuma sanayi, otomobil montajlama sanayi, boyalı gazoz sanayi gibi kendi için sorunlar yaratmaya başlayan sanayilerini piyasası doymamış ülkelere ihraç ederken dahi dizginleri elde tutmayı biliyorlar. Dokuma sanayiini ihraç ederken dokuma makineleri sanayini; otomobil montajlama sanayiini ihraç ederken motor sanayini kendi ellerinde tutmaya devam ediyorlar.

Fakat iki sanayi kolu varki emperyalistler ucundan bucağından dahi olsa dışarıya ihraç etmeyi düşünmüyorlar. Kimya ve ELEKTRONİK SANAYİİ

Emperyalizmin büyük bir özenle tekelciliğini sürdürmek istediği bu sanayi dallarında geri bırakılmış ulusların söz sahibi olabilmemesinin zorluğu ortadadır.

Fakat bu böyledir diye el kol bağlı oturulacak değildir. Bu konudaki atılımlar ise en önemli atılımlar, desteklenmesi gereken atılımlardır.

ELEKTRONİK CİHAZLARI ÜRETİMİNDE YURTSEVERCE GİRİŞİMLER

Elektronik dalında sanayimizin gelişmesi sorununa, ulusal çıkarlarımız açısından bakanlar bu yolda mücadeleyi amaç edinmişler, yasaların ve iktidarın kendilerine tanıdığı olanaklar içinde çalışmalarını sürdürüyorlar.

Elektronik sanayi dalında bu adımları atanlar, on senedir bu mücadeleyi sürdürenler; probleme en canalıcı noktasından yaklaşmışlar. Tüketim ekonomisinin gereksinimi Elektronik cihazlardan — TV, Radyo etkileyecek en önemli unsurdan, haberleşmenin temel araçlarını yapmakla başlamışlar işe ve geldikleri nokta bugün dikkatleri — hatta iştahları — üstüne çekecek düzeye erişmiş.

PTT ARAŞTIRMA LABORATUVARI NEDİR NE YAPAR?

PTT Araştırma Laboratuvarında gerçekleştirilen işin önemini kavramak ve boyutlarını görebilmek için bu kurumumuzu yakından incelemek gereklidir. Aydınliğa Doğru'nun her sayıda bir işyerini tanıtmaya eylemine, yukarıda belirttiğimiz önemli özelliklerinden ötürü, bu kez AR-LA'yı konu olarak seçtik.

PTT AR - La'yı Ziyaret Eden EMO İstanbul şubesi üyeleri Ar-La Genel Müdürü Sayın Fikret Yücel ile görüşüyor.

AR-LA'yı tanımaya kendi yayınlarından aktarmalar yaparak başlayalım:

PTT Araştırma Laboratuvarı elektronik sanayiinin bir parçasını ve elektronik cihazlar sanayiinin çekirdeğini teşkil eden ve ana bölümleri ile aşağıda sıralanan telekomünikasyon cihazlarının tatbiki araştırma, geliştirme ve imalatını yapan bir ünitidir.

- A. Múltipleks sistemleri,
 - a) Havai hat kuranportör sistemleri
 - b) Radyolink kuranportör sistemleri
- B. Radyolink kuranportör sistemleri
 - a) HF ve VHF cihazları
 - b) UHF cihazları
 - c) SHF cihazları
 - d) SSB cihazları
- C. Telgraf sistemleri,
- D. Bunlarla ilgili yardımcı cihazlar.

PTT AR-LA'da bir cihazın üretiminde izlenen yolun düğüm noktalarını şöyle sıralayabiliriz: Planlama, tasarlama ve hesap, deneme ve tatonman, birleştirme, eleman seçimi, imalat modelinin hazırlanması, imalat için malzeme hazırlanması, imalat ve kalite kontrolü, montaj.

ELEKTRONİK CİHAZ ÜRETİMİNDE ÇAĞDAŞ YÖNTEM VE ÜRETİM YAPMAYAN, MONTAJCI FİRMALAR

Üretim sürecinde izlenen bu yol dünya çapında elektronik cihaz fabrikalarının izlediği yoldur ve bu yöntem Türkiye'deki adı elektronik cihaz fabrikasına çıkmış başka hiçbir kuruluşta izlenmemektedir. Çünkü adı ister Philips ister Telefunken, olsun bu dünya çapındaki tekellerin Türkiye'de yaptıkları iş, üretim değil, montajlamadır. Bu nedenle işe planlama, tasarlama, deneme aşamalarını gerçekleştirilmeden birleştirme safhasında başlarlar.

AR - LA HANGİ AMAÇLARLA KURULDU?

PTT AR-LA'nın kuruluş amaçlarını ve tarihsel gelişimini yine AR-LA yayınlarından öğreniyoruz:

PTT Araştırma Laboratuvarı kuruluş çalışmaları 20 Eylül 1965 de PTT Fabrika Müdürlüğüne bağlı olarak başlamış, 1 Ocak 1967 tarihinde PTT Genel Müdürlüğüne bağlı bağımsız ünite haline getirilerek 1 Mart tarihinde fiilen faaliyete geçmiştir.

Kuruluşun gayesi iki esas fikre dayanıyordu,

- a) PTT ihtiyacı olan elektronik telekomünikasyon cihazlarının imalatına esas prototiplerini hazırlamak, bunların imalatını takip ve kontrol etmek,
- b) Yapılan çalışmalar sonucu elde edilen bilgi ve tecrübelerden PTT teknik kısımlarını faydalandırarak şekilde müşavirlik görevi yapmak.

Ancak sonradan, yapılan çalışmaların değerlendirilmesi için, başka imkân bulunamadığından, PTT Araştırma Laboratuvarı'nın imalat da yapması kararlaştırılmış. Bu suretle PTT Araştırma Laboratuvarı elektronik sanayiinin bir parçasını ve profesyonel elektronik cihazlar sanayiinin çekirdeğini teşkil eden telekomünikasyon cihazlarının tatbiki araştırma, geliştirme ve imalatını yapan bir pilot fabrika haline gelmiş.

1964 yılında Milli Güvenlik Kurulunun 42 sayılı kararıyla başlayan Türkiye'de elektronik sanayi kuruluşu ile ilgili çalışmalar, PTT Araştırma Laboratuvarına 1972 yılı programı yatırım projeleri hakkındaki Bakanlar Kurulu kararında ve 1973 yılında uygulanmaya başlayan üçüncü beş yıllık planda tarif edilen yeni ve çok önemli bir görev verilmesi neticesine varmış: «Türkiye'de kurulacak Profesyonel Elektronik Cihaz Sanayiinin nüvesini teşkil etmek.»

Devletin PTT Ar-La'yı çok önemli bir görevle yükümlü kılmasının ardından bir kararname çıkmış. 7/9058 sayılı, Elektronik Sanayi Anonim Or-

ELEKTRONİK SANAYİİNİ GELİŞTİRME POLİTİKASI MI, ÖZEL KESİME BAĞIŞ KARARNAMESİ Mİ?

Bu kararname, devletin elektronik sanayiine verdiği önemi göstermesi bakımından kayda değer bir hükümet kararıdır. Ancak, kararname maddeleri yakından incelendiğinde, ulusal çıkarlarımıza aykırı, özel kesimi koruyucu ve geliştirici ve ulusal elektronik sanayiimizi köstekleyici bazı hükümlerin varlığı göze çarpmaktadır.

CHP-MSP Koalisyon hükümeti döneminde çıkan kararname, amaç maddesinde belirtildiğine göre, gümrük muafiyetinin kalkacağı 1985 yılına kadar elektronik sanayiini geliştirmek ve Ortak Pazar ülkeleri rekabetinden zarar görmeyecek bir düzeye çıkarmak iddiasını taşıyor.

Profesyonel cihazlar ve sistemler ile bunların devre elemanlarının yapılması öngörülürken, pratikte nasıl gerçekleştirileceği pek açık olmayan halk sektörü ve yabancı sermaye ilişkileri ilk altı çizilecek husus olarak göze çarpıyor.

Kararnamenin «Alınacak Tedbirler» başlıklı bölümünde bir kısma devlet elemanlarının gümrük nispetinin % 1'e indirildiği açıklanmaktadır. Sayılan elemanlar arasında elektronik sanayiinde nasıl kullanılacağını anlayamadığımız yağ içinde kondansatörler, enterüptörler ve kullanıma alanı gittikçe daralan tüpler, valfler, lambalar, komütatör ve röleler ilk sırayı almaktadır.

200 MİLYON TL KİMİN CEBİNE GİRİYOR?

Bu tedbirin elektronik sanayii ile ilgili bir teşvik tedbiri olduğu muhakkaktır. Ancak, teşvik'in elektronik sanayiinden çok özel sektörün işine yaradığı da ortadadır. Çünkü 200 milyona varan gümrük muafiyetinin tamamından, elektronik sanayiimizin çekirdeği olacağı öngörülen PTT AR-LA değil, sadece özel kesimin patronları yararlanacaktır.

Bu arada bu organizasyonun ne biçim yapılabildiğini belirleyen 6.inci madde de tanımlanan «Elektronik Sanayii Teknik Kurulu» nun şu an tek bir Elektronik Mühendisi bulunmayan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde olacağı belirtilmiş Kurul üyelerinin ise Milli Savunma Bakanlığı, Milli Güvenlik Kurulu, Genel Kurmay Başkanlığı, TEK Genel Müdürlüğü, PTT Genel Müdürlüğü, TBTAC, TSE, MKEK Genel Müdürlüğü ve TRT Müdürlüğü temsilcilerinden oluşacağı belirtilip, gerektiğinde özel sektör temsilcilerinin kurul çalışmalarımız takılması öngörülmüş.

Ama bunların ne biçimde seçileceği, çalışma süresinin ne olacağı yetkilerinin ne olduğu, özel sektörün burada niçin ve ne biçimde yer alacağı hep 7. inci maddesinin «Teknik Kurulun çalışma düzeni ve kurul üyelerine ödenecek ücret durumu bir esasa bağlanacaktır» cümlesinin içine sığdırılmış durumda.

8. inci madde ile Türkiye Elektronik Sanayi A.O. nı; PTT Genel Müd. Koordinatörlüğünde MKEK Gn. Md. TRT Gn. Md. TUSAŞ (Türkiye Uçak Sanayii A.Ş.) ve TEK Gn. Md. nün oluşturması öngörülmüş.

Bu ortaklık; OYAK, (Sonradan bir kısmı MEYAK'a devredilmek şartıyla) ve yurt dışında çalışanların % 51 oranında katılması ile oluşturulmuş geri kalan % 49 hisse yukarıda isimleri yazılı kuruluşlarca paylaşılmıştır.

Kuruluşun kamu ihtiyaçlarına dönük ve en kısa TEK Gn. Md. içindeki elektronik cihaz üretim ünitesinin defter kayıtları üzerinden yeni ortaklığa devri öngörülmüştür.

Temsilcilerin oluşturacağı «Elektronik Sanayii Teknik Kurulunun» siyasal iktidarların politikasını uygulayacak şekilde oluşturulması kararnamenin Üniversiteleri, Meslek Odalarını özellikle dışarıda tutması düşündürücü olan yanları.

Bu kurulu Türkiye'de Elektronik Sanayiinin genel politikasını çececek Bilimsel ve Teknik yanının ağır olması şarttır.

Kısaca Devletin Elektronik Sanayii ile ilgilenmesi; şimdiye dek somut hiç bir gelişmeyi sergilememiş, (geyri ciddi, acelecilikle, ilişki-eksikliği ve bilgisizlikle hazırlanmış) bir iki kararnamesi dışında.

AR - LA'NIN BUGÜNKÜ DURUMU

Kararnameyle konumuzda tekrar karşılaştığımız çok noktalar olacağını belirleyip biz AR-LA'nın bugünkü durumuna dönelim.

Kuruluş amaçları sıralanırken yurdun birinci

derecede ihtiyacı olan elektronik Telekomünikasyon cihazlarının temin edilmesinden sonra da gerçekçi bir gelişme hızı ile elektronik bilgi işlem cihazları, endüstriyel elektronik cihazlar, elektronik seyri sefer cihazları gibi cihazların yurt gerçeklerine en uygun bir şekilde geliştirilmiş ön görülmüş.

Tüm bunların yapılabileceği bir yerleşim ve teşkilatına içinde olup olmadığı sorusunun cevaplarını ise aşağıda bulacağız.

İlk çalışmalarına İstanbul Telefon Başmüdürlüğüne ait Tahtakale telefon santrali binasında kendisine ayrılan 400-500 m2 lik bir salonda başlayan AR-LA bugün 6000 m2 lik bir alanı kaplamaktadır.

1967 den 1971'e kadar 5-6 mühendis ve diyer ünitelerden alınan geçici görevli, teknisyenlerle çalışan kuruluş bugün 1'i kimya 28'i elektronik olmak üzere 29 mühendis 50 sanat okulu mezunu teknisyen 120 kadar montaj işçisi (memur statüsü içinde) ve 100 kadar idari yardımcı hizmette çalışan personeli ile 300 kişilik bir kadro ile görev yapmaktadır.

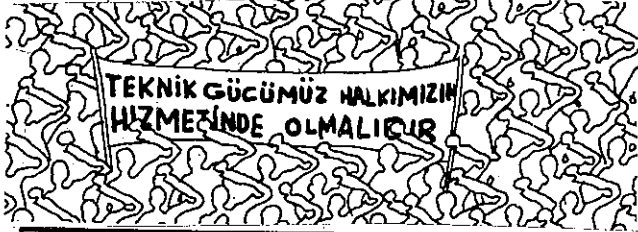

Kontrol Laboratuvarı Mühendisleri İstanbul Şubemiz
İkinci başkanı Selçuk Esen ile

YANLIŞ PERSONEL POLİTİKASI YETİŞMİŞ ELEMANLARI KAÇIRIYOR

Devletin bunca önem verdiği kuruluştaki yürürlükteki personel politikası öbür kamu kuruluşlarında olduğundan farklı değil. 657 sayılı Devlet Memurları Yasasına göre maaş ve bölük pürçük yan ödemeler... Bu koşullar doğal olarak yetişkin personelin, özel kesimin sunduğu nisbeten iyi olanaklara kaçmasını zorunlu kılıyor. Bilgi ve deney birikimi ile yüklenmiş teknik elemanlar sürekli, en verimli çağlarında AR-LA'dan ayrılmaktalar.

İnsana kıymet vermeyen mevzuat hayretleri nedece araçlara karşı daha anlayışlıdır. Bir arkadaşımız bu gerçeği şöyle örnekledi: Buradaki üç kişinin yapabileceği işi yapabilecek bir makine alınacak olsa ve alınabilir. Ancak elemanı doyuracak ücret, personele asla ödenmez.

PERSONEL YASASININ ANTİ-DEMOKRATİK UYGULAMASI VE GÜLÜNC İŞÇİ MEMUR AYRIMI

AR-LA'da çalışan teknik elemanlar grev ve toplu sözleşme yapabilme yetkisiyle donatılmış sendikal haklara kavuşmanın özlemi içindeler. Ekonomik ve demokratik mücadele ile insanca yaşama ve uluslarına daha yararlı hizmetler verme imkanları kazanılacağını savunuyorlar. Uzun vadede sendikal hakları istemekle birlikte kısa vadede düzeltilmesini önerdikleri Anti-Demokratik uygulamalar var.

Özellikle 1970 yılında birgün dahi çalışmış olan mühendise verilen torba kadroların 1971'den itibaren giren mühendislerle arasına koyduğu en aşağı 12 yıllık fark büyük bir huzursuzluk kaynağı olmaktadır, okul bitimi - askerlik arası çalışan teknik elemanlar askerlik sonrası dönmemektedir. AR-LA, bir anlamda özel sektörün okulu bir kuruluş olma durumunda kalmaktadır.

Öte yandan teknik eleman durumunda olmayıp da işçi mi memur mu olduğu objektiflikten uzak kıstaslara göre kararlaştırılan personelin durumu daha da garip. Aynı kuruluşa ait iki bitişik fabrikada aynı işleri yapanlardan bir bölümü memur öbürü işçi statüsünde.

LABORATUVAR VE ATÖLYELER

AR-LA'nın Laboratuvar ve atölyelerini yakından tanıyalım.

1 — Laboratuvarlar

a) Múltipleks Laboratuvarı

Havaî hat kuranportör sistemleri, radyolink kuranportör sistemleri, telgraf ve data sistemleri ile bunlarla ilgili her nevi yardımcı cihazlara ait araştırma, prototip hazırlama ve geliştirme çalışmalarının yapıldığı ve işin gerektirdiği her cins en modern ölçü aletleri ve el takımları ile teçhiz edildiği bir lobaratuardır. Kullanılmakta olan belli başlı ölçü aletleri arasında, muhtelif osilâtörler, akım, gerilim, güç ölçü aletleri, selektif ölçü takımları, muhtelif sistem ölçü düzenleri, poliskoplar, frekans sayıcıları, eleman ölçü köprüleri, sistem analizörleri, ayarlanabilir direnç, kondansatör ve zayıflatıcılar ile bazı ikinci derecede standartlar sayılabilir.

b) Radyo Laboratuvarı

Her türlü HF, VHF, SHF, radyo sistemleri, antenler ve bunlarla ilgili yardımcı cihazlara ait araştırma, prototip hazırlama ve geliştirme çalışmalarının yapıldığı bir laboratuvarıdır. Múltipleks laboratuvarı gibi burası da Múltipleks Laboratuvarındaki benzerlerine ilâveten işin gerektirdiği her cins en modern ölçü aletleri ve el takımları ile teçhiz edilmiştir.

Ar-La Montaj Atölyesinden Bir Görünüş.

c) Model Atölyesi

Múltipleks ve Radyo Laboratuvarlarının gerek araştırma, gerekse prototip hazırlama çalışmaları sırasında ihtiyaç duydukları her türlü mekanik parçaların ve modellerin hazırlandığı, gerekli bobinaj ve plâket montajının yapıldığı bir atölyedir.

Bu işler için gerekli tezgâh ve takımlarla donatılmıştır.

d) Fotoğraf Stüdyosu

Stüdyo büyük bir sanayi tipi KLIMSCH Micronika fotoğraf makinesi ihtiva etmektedir. Bu makinenin bulunduğu mahalde film banyoları için bir karanlık oda ve buna ait lüzumlu teçhizat bulunmaktadır. Hazırlanan büyük ölçekli (x2, x4) baskı devre resimlerinden serigrafi filmleri bu makine vasıtasıyla elde edilmektedir. Maden serigrafi filmleri bu makine vasıtasıyla elde edilmektedir.

e) Resimhane

Tasarlanan cihazların resim, proje, şema v.b. nin hazırlandığı kısımdır.

f) Elektronik Bilgi İşlem Merkezi

Masa tipi, hafıza kapasitesi küçük bir kalkülâtörle çalışmakta olan merkez 1973 yılı içinde 32 K kapasiteli bir elektronik bilgi işlem makinesi ve çevre cihazları ile donatılmıştır. Böylece üretilecek cihazların plânlama safhasında gerekli hesapların yeter doğruluk ve çabuklukla yapılması hatta bazı araştırmaların mümkün kılınması temin edildiği gibi malzeme stok kontrolü, aylık ve ücret bordroları, fiat analizi, maliyet hesaplamaları, pano ve cihaz kütükleri, personel kütükleri, gibi idari ve ticari tatbikatlarda da büyük ölçüde fayda sağlanmaktadır.

İmalâthane

Cihaz imalinde kullanılan imalât kısmı, baskı devre, bobinaj, plâket montajı, kablaj ve aşamblaj ile mekanik işler atölyelerinden meydana gelmektedir.

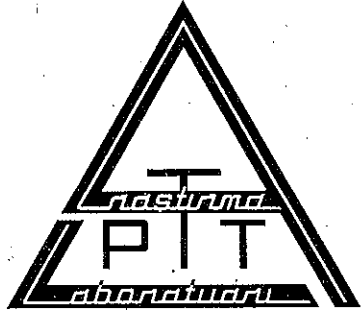
Baskı Devre Atelyesi

Üretilen cihazlar için gerekli baskı devre plâketlerinin hazırlanması no önyüzü, kutu, şasi v.b. madenî veya plastik parçaları üzerindeki serigrafi ile yazı ve resimler basılması bütün kademeleri ile yapılmaktadır.

Atelyenin kapasitesi iki vardiya halinde çalışmak halinde genede 9000 m2 çift veya tek yüzü bakırlı epoksi veya pertinoks malzeme işleme mümkündür. Halen bu kapasitenin onda birinden yararlanılmakta, piyasada iş yapılacak kapasitenin değerlendirilmesi için çalışılmaktadır. Türkiye'nin değil Orta Doğunun en modern baskı devre atelyesi durumundadır.

Bobinaj Atelyesi:

Günlük bobin sarma kapasitesi AR-LA'nın ihtiyacının üstünde olan bu atelyede modern aletlerle donatılmış olup ilerdeki kapasite artışlarını şimdi den karşılayabilecek durumdadır.

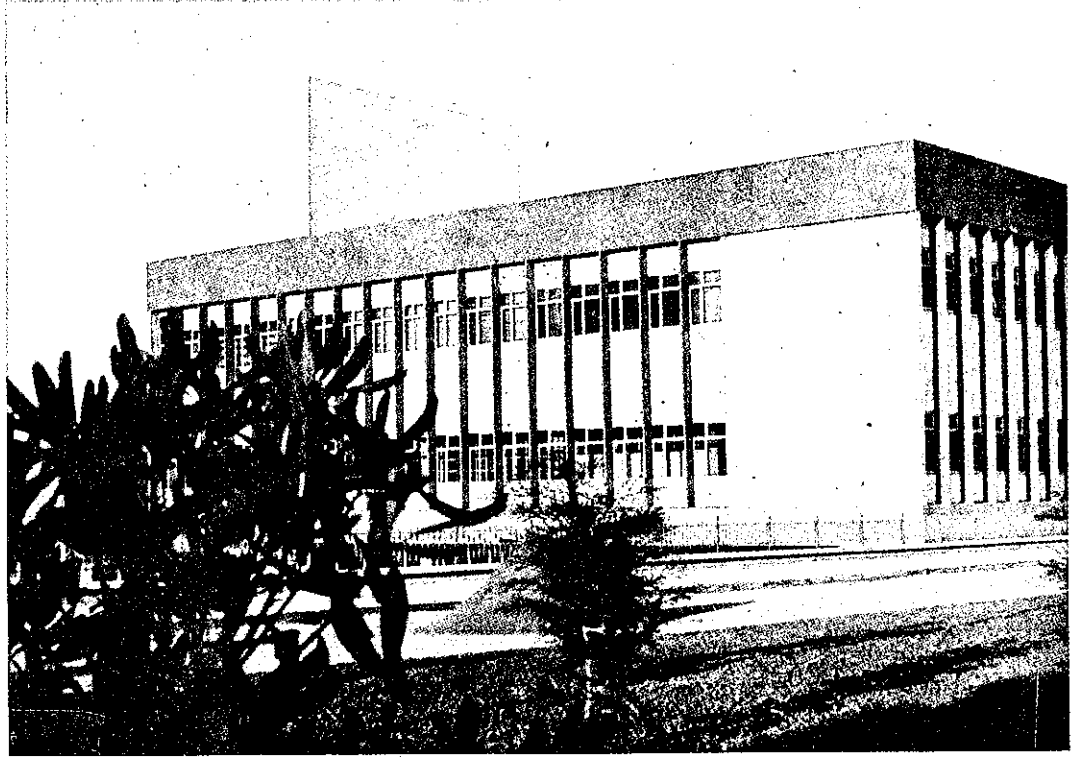

özel eki

AYDINLIĞA DOĞRU

TEKNİK ELEMANA ÖNEM VERMEYEN “MEVZUAT,”

teknolojik
gelişmenin
engellerinden
biridir.

PTT Araştırma Laboratuvarının Genel Görünüşü

ELEKTRONİK SANAYİİ, EMPERYALİZMİN KONTROLUNDA TUTMAK İSTEDİĞİ EN ÖNEMLİ SANAYİ DALLARINDAN BİRİDİR.

Çağımız tüm geri bırakılmış ulusların kurtuluş mücadelesi verdiği bir çağ. Emperyalizmde bu çağda daha değişik bir yaşam kavgası sergilemekte. Artık emperyalizm bir ülkede sıcak savaşlardan ve silahlardan çok diploması ve teknolojisi ile ayakta durmaya çabalamakta. Silahıda diploması ve teknolojisinin desteği. Fakat emperyalistler soğuk araç silahı pek ön plâna çıkarmak istemiyorlar bu dönemde.

Teknolojik üstünlüklerini etkili bir silah olarak kullanmayı daha uygun görüyorlar. Emperyalizm teknolojik üstünlük ile hayatîyetini korumaya, devam ettirmeye çalışıyor, teknolojileri ile ulusları kendilerine mahkûm etmeye çalışıyorlar.

Dokuma sanayi, otomobil montajlama sanayi, boyalı gazoz sanayi gibi kendi için sorunlar yaratmaya başlayan sanayileri piyasası doymamış ülkelere ihraç ederken dahi dizginleri elde tutmayı biliyorlar. Dokuma sanayiini ihraç ederken dokuma makineleri sanayini; otomobil montajlama sanayiini ihraç ederken motor sanayini kendi ellerinde tutmaya devam ediyorlar.

Fakat iki sanayi kolu varki emperyalistler ucundan bucağından dahi olsa dışarıya ihraç etmeyi düşünmüyorlar. Kimya ve ELEKTRONİK SANAYİİ

Emperyalizmin büyük bir özenle tekelciliğini sürdürmek istediği bu sanayi dallarında geri bırakılmış ulusların söz sahibi olabilmesinin zorluğu ortadadır.

Fakat bu böyledir diye el kol bağlı oturulacak değildir. Bu konudaki atılımlar ise en önemli atılımlar, desteklenmesi gereken atılımlardır.

ELEKTRONİK CİHAZLARI ÜRETİMİNDE YURTSEVERCE GİRİŞİMLER

Elektronik dalında sanayimizin gelişmesi sorununa, ulusal çıkarlarımız açısından bakanlar bu yolda mücadeleyi amaç edinmişler, yasaların ve iktidarın kendilerine tanıdığı olanaklar içinde çalışmalarını sürdürüyorlar.

Elektronik sanayi dalında bu adımları atanlar, on senedir bu mücadeleyi sürdürenler; probleme en canalıcı noktasından yaklaşmışlar. Tüketim ekonomisinin gereksinimi Elektronik cihazlardan — TV, Radyo etkileyecek en önemli unsurdan, haberleşmenin temel araçlarını yapmakla başlamışlar işe ve geldikleri nokta bugün dikkatleri — hatta iştahları — üstüne çekecek düzeye erişmiş.

PTT ARAŞTIRMA LABORATUVARI NEDİR NE YAPAR?

PTT Araştırma Laboratuvarında gerçekleştirilen işin önemini kavramak ve boyutlarını görebilmek için bu kurumumuzu yakından incelemek gereklidir. Aydınlığa Doğru'nun her sayıda bir işyerini tanıtmaya eylemine, yukarıda belirttiğimiz önemli özelliklerinden ötürü, bu kez AR-LA'yı konu olarak seçtik.

PTT AR - La'yı Ziyaret Eden EMO İstanbul şubesi üyeleri Ar-La Genel Müdürü Sayın Fikret Yücel ile görüşüyor.

AR-LA'yı tanımaya kendi yayınlarından aktarmalar yaparak başlayalım:

PTT Araştırma Laboratuvarı elektronik sanayiın bir parçasını ve elektronik cihazlar sanayiın çekirdeğini teşkil eden ve ana bölümleri ile aşağıda sıralanan telekomünikasyon cihazlarının tatbiki araştırma, geliştirme ve imalatını yapan bir üitedir.

- A. Múltipleks sistemleri,
 - a) Havaî hat kuranportör sistemleri
 - b) Radyolink kuranportör sistemleri
- B. Radyolink kuranportör sistemleri
 - a) HF ve VHF cihazları
 - b) UHF cihazları
 - c) SHF cihazları
 - d) SSB cihazları
- C. Telgraf sistemleri,
- D. Bunlarla ilgili yardımcı cihazlar.

PTT AR-LA'da bir cihazın üretiminde izlenen yolun düğüm noktalarını şöyle sıralayabiliriz: Planlama, tasarlama ve hesap, deneme ve tatonman, birleştirme, eleman seçimi, imalat modelinin hazırlanması, imalat için malzeme hazırlanması, imalat ve kalite kontrolü, montaj.

ELEKTRONİK CİHAZ ÜRETİMİNDE ÇAĞDAŞ YÖNTEM VE ÜRETİM YAPMAYAN, MONTAJCI FİRMALAR

Üretim sürecinde izlenen bu yol dünya çapında elektronik cihaz fabrikalarının izlediği yoldur ve bu yöntem Türkiye'deki adı elektronik cihaz fabrikasına çıkmış başka hiçbir kuruluşta izlenmemektedir. Çünkü adı ister Philips ister Telefunken, olsun bu dünya çapındaki tekellerin Türkiye'de yaptıkları iş, üretim değil, montajlamadır. Bu nedenle işe planlama, tasarlama, deneme aşamalarını gerçekleştirilmeksizin birleştirme safhasında başlarlar.

AR - LA HANGİ AMAÇLARLA KURULDU?

PTT AR-LA'nın kuruluş amaçlarını ve tarihsel gelişimini yine AR-LA yayınlarından öğreniyoruz:

PTT Araştırma Laboratuvarı kuruluş çalışmaları 20 Eylül 1965 de PTT Fabrika Müdürlüğüne bağlı olarak başlamış, 1 Ocak 1967 tarihinde PTT Genel Müdürlüğüne bağlı bağımsız ünite haline getirilerek 1 Mart tarihinde fiilen faaliyete geçmiştir.

Kuruluşun gayesi iki esas fikre dayanıyordu,

- a) PTT ihtiyacı olan elektronik telekomünikasyon cihazlarının imalatı esas prototiplerini hazırlamak, bunların imalatını takip ve kontrol etmek,
- b) Yapılan çalışmalar sonucu elde edilen bilgi ve tecrübelerden PTT teknik kısımlarını faydalandırarak şekilde müşavirlik görevi yapmak.

Ancak sonradan, yapılan çalışmaların değerlendirilmesi için, başka imkân bulunamadığından, PTT Araştırma Laboratuvarı'nın imalat da yapması kararlaştırılmış. Bu suretle PTT Araştırma Laboratuvarı elektronik sanayiın bir parçasını ve profesyonel elektronik cihazlar sanayiinin çekirdeğini teşkil eden telekomünikasyon cihazlarının tatbiki araştırma, geliştirme ve imalatını yapan bir pilot fabrika haline gelmiş.

1964 yılında Milli Güvenlik Kurulunun 42 sayılı kararıyla başlayan Türkiye'de elektronik sanayi kuruluşu ile ilgili çalışmalar, PTT Araştırma Laboratuvarına 1972 yılı programı yatırım projeleri hakkındaki Bakanlar Kurulu kararında ve 1973 yılında uygulanmaya başlayan üçüncü beş yıllık planda tarif edilen yeni ve çok önemli bir görev verilmesi neticesine varmış: «Türkiye'de kurulacak Profesyonel Elektronik Cihaz Sanayiinin nüvesini teşkil etmek.»

Devletin PTT Ar-La'yı çok önemli bir görevle yükümlü kılmasının ardından bir kararname çıkarılmış. 7/9058 sayılı, Elektronik Sanayi Anonim Or-

ELEKTRONİK SANAYİİNİ GELİŞTİRME POLİTİKASI MI, ÖZEL KESİME BAĞIŞ KARARNAMESİ Mİ?

Bu kararname; devletin elektronik sanayiine verdiği önemi göstermesi bakımından kayda değer bir hükümet kararıdır. Ancak, kararname maddeleri yakından incelendiğinde, ulusal çıkarlarımıza aykırı, özel kesimi koruyucu ve geliştirici ve ulusal elektronik sanayiimizi köstekleyici bazı hükümlerin varlığı göze çarpmaktadır.

CHP-MSP Koalisyon hükümeti döneminde çıkan kararname, amaç maddesinde belirtildiğine göre, gümrük muafiyetinin kalkacağı 1985 yılına kadar elektronik sanayiini geliştirmek ve Ortak Pazar ülkeleri rekabetinden zarar görmeyecek bir düzeye çıkarmak iddiasını taşıyor.

Profesyonel cihazlar ve sistemler ile bunların devre elemanlarının yapılması öngörülürken, pratikte nasıl gerçekleştirileceği pek açık olmayan halk sektörü ve yabancı sermaye ilişkileri ilk altı çizilecek husus olarak göze çarpıyor.

Kararnamenin «Alınacak Tedbirler» başlıklı bölümünde bir kısma devlet elemanlarının gümrük nispetinin % 1'e indirildiği açıklanmaktadır. Sayılan elemanlar arasında elektronik sanayiinde nasıl kullanılacağını anlayamadığımız yağ içinde kondansatörler, enterüptörler ve kullanıma alanı gittikçe daralan tüpler, valfler, lambalar, komütatör ve röleler ilk sırayı almaktadır.

200 MİLYON TL KİMİN CEBİNE GİRİYOR?

Bu tedbirin elektronik sanayi ile ilgili bir teşvik tedbiri olduğu muhakkaktır. Ancak, teşvik'in elektronik sanayiinden çok özel sektörün işine yaradığı da ortadadır. Çünkü 200 milyona varan gümrük muafiyetinin tamamından, elektronik sanayiimizin çekirdeği olacağı öngörülen PTT AR-LA değil, sadece özel kesimin patronları yararlanacaktır.

Bu arada bu organizasyonun ne biçim yapılacağını belirleyen 6.ıncı madde de tanımlanan «Elektronik Sanayii Teknik Kurulu» nun şu an tek bir Elektronik Mühendisi bulunmayan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde olacağı belirtilmiş Kurul üyelerinin ise Milli Savunma Bakanlığı, Milli Güvenlik Kurulu, Genel Kurmay Başkanlığı, TEK Genel Müdürlüğü, PTT Genel Müdürlüğü, TBTAC, TSE, MKEK Genel Müdürlüğü ve TRT Müdürlüğü temsilcilerinden oluşacağı belirtilip, gerektiğinde özel sektör temsilcilerinin kurul çalışmalarımız takılması öngörülmüş.

Ama bunların ne biçimde seçileceği, çalışma süresinin ne olacağı, yetkilerinin ne olduğu, özel sektörün burada niçin ve ne biçimde yer alacağı hep 7. inci maddesinin «Teknik Kurulun çalışma düzeni ve kurul üyelerine ödenecek ücret durumu bir esasa bağlanacaktır» cümlesinin içine sığdırılmış durumdur.

8. inci madde ile Türkiye Elektronik Sanayii A.O. nı; PTT Genel Müd. Koordinatörlüğünde MKEK Gn. Md. TRT Gn. Md. TUSAŞ (Türkiye Uçak Sanayii A.Ş.) ve TEK Gn. Md. nün oluşturması öngörülmüş.

Bu ortaklık; OYAK, (Sonradan bir kısmı MEYAK'a devredilmek şartıyla) ve yurt dışında çalışanların % 51 oranında katılması ile oluşturulmuş geri kalan % 49 hisse yukarıda isimleri yazılı kuruluşlarca paylaşılmıştır.

Kuruluşun kamu ihtiyaçlarına dönük ve en kısa TEK Gn. Md. içindeki elektronik cihaz üretim ünitesinin defter kayıtları üzerinden yeni ortaklığa devri öngörülmüştür.

Temsilcilerin oluşturacağı «Elektronik Sanayii Teknik Kurulunun» siyasal iktidarların politikasını uygulayacak şekilde oluşturulması kararnamenin Üniversiteleri, Meslek Odalarını özellikle dışarıda tutması düşündürücü olan yanları.

Bu kurulu Türkiye'de Elektronik Sanayiinin genel politikasını çizecek Bilimsel ve Teknik yanının ağır olması şarttır.

Kısaca Devletin Elektronik Sanayii ile ilgilenmesi; şimdiye dek somut hiç bir gelişmeyi sergilememiş, (geyri ciddi, acelecilikle, ilişki eksikliği ve bilgisizlikle hazırlanmış) bir iki kararnamesi dışında.

AR - LA'NIN BUGÜNKÜ DURUMU

Kararnameyle konumuzda tekrar karşılaştığımız çok noktalar olacağını belirleyip biz AR-LA'nın bugünkü durumuna dönelim.

Kuruluş amaçları sıralanırken yurdun birinci

derecede ihtiyacı olan elektronik Telekomünikasyon cihazlarının temin edilmesinden sonra da gerçekçi bir gelişme hızı ile elektronik bilgi işlem cihazları, endüstriyel elektronik cihazlar, elektronik seyri sefer cihazları gibi cihazların yurt gerçeklerine en uygun bir şekilde geliştirilmiş ön görülmüş.

Tüm bunların yapılabileceği bir yerleşim ve teşkilatına içinde olup olmadığı sorusunun cevaplarını işe aşağıda bulacağız.

İlk çalışmalarına İstanbul Telefon Başmüdürlüğüne ait Tahtakale telefon santrali binasında kendisine ayrılan 400-500 m2 lik bir salonda başlayan AR-LA bugün 6000 m2 lik bir alanı kaplamaktadır.

1967 den 1971'e kadar 5-6 mühendis ve diyer ünitelerden alınan geçici görevli teknisyenlerle çalışan kuruluş bugün 1'i kimya 28'i elektronik olmak üzere 29 mühendis 50 sanat okulu mezunu teknisyen 120 kadar montaj işçisi (memur statüsü içinde) ve 100 kadar idari yardımcı hizmette çalışan personeli ile 300 kişilik bir kadro ile görev yapmaktadır.

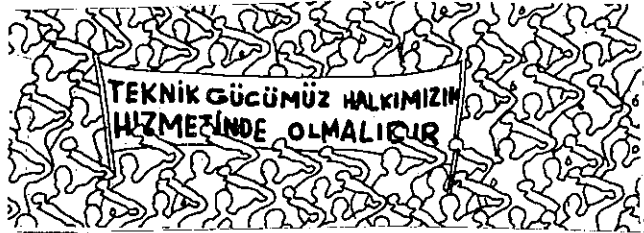

Kontrol Laboratuvarı Mühendisleri İstanbul Şubemizi
İkinci başkanı Selçuk Esen ile

YANLIŞ PERSONEL POLİTİKASI YETİŞMİŞ ELEMANLARI KAÇIRIYOR

Devletin bunca önem verdiği kuruluşta yürürlükteki personel politikası öbür kamu kuruluşlarında olduğundan farklı değil. 657 sayılı Devlet Memurları Yasasına göre maaş ve büyük pürçük yan ödemeler... Bu koşullar doğal olarak yetişkin personelin, özel kesimin sunduğu nisbeten iyi olanaklara kaçmasını zorunlu kılıyor. Bilgi ve deney birikimi ile yüklenmiş teknik elemanlar sürekli, en verimli çağlarında AR-LA'dan ayrılmaktalar.

İnsana kıymet vermeyen mevzuat hayretleri nedense araçlara karşı daha anlayışlıdır. Bir arkadaşımız bu gerçeği şöyle örneklede: **Buradaki üç kişinin yapabileceği işi yapabilecek bir makine alınacak olsa ve alınabilir. Ancak elemanı doyuracak ücret, personele asla ödenmez.**

PERSONEL YASASININ ANTI-DEMOKRATİK UYGULAMASI VE GÜLÜNC İŞÇİ MEMUR AYRIMI

AR-LA'da çalışan teknik elemanlar grev ve toplu sözleşme yapabilme yetkisiyle donatılmış sendikal haklara kavuşmanın özlemi içindeler. Ekonomik ve demokratik mücadele ile insanca yaşama ve uluslarına daha yararlı hizmetler verme imkanları kazanılacağını savunuyorlar. Uzun vadede sendikal hakları istemekle birlikte kısa vadede düzeltilmesini önerdikleri Anti-Demokratik uygulamalar var.

Özellikle 1970 yılında birgün dahi çalışmış olan mühendise verilen torba kadroların 1971'den itibaren giren mühendislerle arasına koyduğu en aşağı 12 yıllık fark büyük bir huzursuzluk kaynağı olmaktadır, okul bitimi - askerlik arası çalışan teknik elemanlar askerlik sonrası dönmemektedir. AR-LA, bir anlamda özel sektörün okulu bir kuruluş olma durumunda kalmaktadır.

Öte yandan teknik eleman durumunda olmayıp da işçi mi memur mu olduğu objektiflikten uzak kıstaslara göre kararlaştırılan personelin durumu daha da garip. Aynı kuruluşa ait iki bitişik fabrikada aynı işleri yapanlardan bir bölümü memur öbürü işçi statüsünde.

LABORATUVAR VE ATÖLYELER

AR-LA'nın Laboratuvar ve atölyelerini yakından tanıyalım.

1 — Laboratuvarlar

a) Múltipleks Laboratuvarı

Havaî hat kuranportör sistemleri, radyolink kuranportör sistemleri, telgraf ve data sistemleri ile bunlarla ilgili her nevi yardımcı cihazlara ait araştırma, prototip hazırlama ve geliştirme çalışmalarının yapıldığı ve işin gerektirdiği her cins en modern ölçü aletleri ve el takımları ile teçhiz edildiği bir laboratuvarıdır. Kullanılmakta olan belli başlı ölçü aletleri arasında, muhtelif osilatörler, akım, gerilim, güç ölçü aletleri, selektif ölçü takımları, muhtelif sistem ölçü düzenleri, poliskoplar, frekans sayıcıları, eleman ölçü köprüleri, sistem analizörleri, ayarlanabilir direnç, kondansatör ve zayıflatıcılar ile bazı ikinci derecede standartlar sayılabilir.

b) Radyo Laboratuvarı

Her türlü HF, VHF, SHF, radyo sistemleri, antenler ve bunlarla ilgili yardımcı cihazlara ait araştırma, prototip hazırlama ve geliştirme çalışmalarının yapıldığı bir laboratuvarıdır. Múltipleks laboratuvarı gibi burası da Múltipleks Laboratuvarındaki benzerlerine ilâveten işin gerektirdiği her cins en modern ölçü aletleri ve el takımları ile teçhiz edilmiştir.

Ar-La Montaj Atölyesinden Bir Görünüş.

c) Model Atölyesi

Múltipleks ve Radyo Laboratuvarlarının gerek araştırma, gerekse prototip hazırlama çalışmaları sırasında ihtiyaç duydukları her türlü mekanik parçaların ve modellerin hazırlandığı, gerekli bobinaj ve plâket montajının yapıldığı bir atölyedir.

Bu işler için gerekli tezgâh ve takımlarla donatılmıştır.

d) Fotoğraf Stüdyosu

Stüdyo büyük bir sanayi tipi KLIMSCH Micronika fotoğraf makinesi ihtiva etmektedir. Bu makinenin bulunduğu mahalde film banyoları için bir karanlık oda ve buna ait lüzumlu teçhizat bulunmaktadır. Hazırlanan büyük ölçekli (x2, x4) baskı devre resimlerinden serigrafi filmleri bu makine vasıtasıyla elde edilmektedir. Maden serigrafi filmleri bu makine vasıtasıyla elde edilmektedir.

e) Resimhane

Tasarlanan cihazların resim, proje, şema v.b. nin hazırlandığı kısımdır.

f) Elektronik Bilgi İşlem Merkezi

Masa tipi, hafıza kapasitesi küçük bir kalkülatörle çalışmakta olan merkez 1973 yılı içinde 32 K kapasiteli bir elektronik bilgi işlem makinesi ve çevre cihazları ile donatılmıştır. Böylece üretilecek cihazların plânlama safhasında gerekli hesapların yeter doğruluk ve çabuklukla yapılması hatta bazı araştırmaların mümkün kılınması temin edildiği gibi malzeme stok kontrolü, aylık ve ücret bordroları, fiat analizi, maliyet hesaplamaları, pano ve cihaz kütükleri, personel kütükleri, gibi idari ve ticari tatbikatlarda da büyük ölçüde fayda sağlanmaktadır.

İmalâthane

Cihaz imalinde kullanılan imalât kısmı, baskı devre, bobinaj, plâket montajı, kablaj ve asamblaj ile mekanik işler atölyelerinden meydana gelmektedir.

Baskı Devre Atelyesi

Üretilecek cihazlar için gerekli baskı devre plâketlerinin hazırlanması no önyüzü, kutu, şasi v.b. madenî veya plastik parçaları üzerindeki serigrafi ile yazı ve resimler basılması bütün kademeleri ile yapılmaktadır.

Atelyenin kapasitesi iki vardiya halinde çalışmak halinde genede 9000 m2 çift veya tek yüzü bakırlı epoksi veya pertinoks malzeme işleme mümkündür. Halen bu kapasitenin onda birinden yararlanılmakta, piyasada iş yapılacak kapasitenin değerlendirilmesi için çalışılmaktadır. Türkiye'nin değil Orta Doğunun en modern baskı devre atelyesi durumundadır.

Bobinaj Atelyesi:

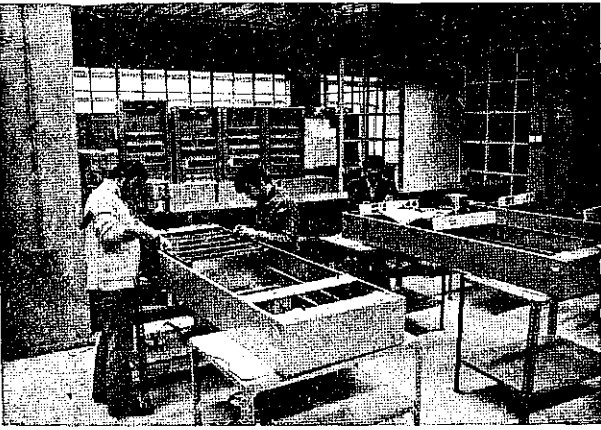
Günlük bobin sarma kapasitesi AR-LA'nın ihtiyacının üstünde olan bu atelyede modern aletlerle donatılmış olup ilerdeki kapasite artışlarını şimdi den karşılayabilecek durumdadır.

Ar-La da üretim: Bobinaj Atölyesi

Paket ve Montaj Atölyesi:

Burada bu tip cihaz için işin özelliğine uygun montaj bantları teşkil edilmektedir. Bu bantlarda hazırlanan ve seçilen devre elemanları plâkete yerleştirilmekte ve lehim banyosundan geçirilmektedir. Atölyede ayrıca plâketlerde kullanılan bazı terminalleri hazırlayıp plâkete çakan özel bir terminal makinesi de bulunmaktadır. Hazırlanan plâket ve panoların ölçü ve muayeneleri de burada yapıldığından atölye gerekli her türlü ölçü alet ve düzenleri ile teçhiz edilmiştir.

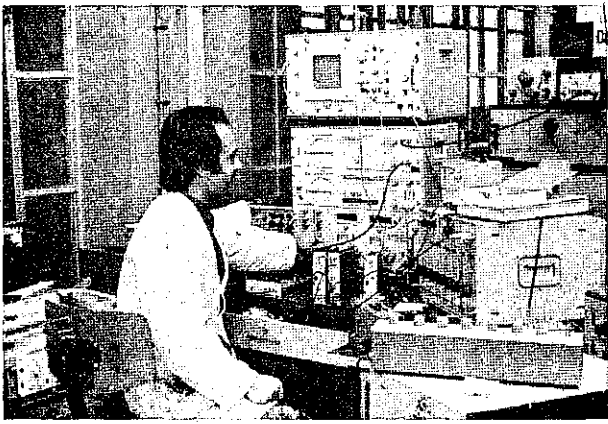
Kablaaj ve Asamblaj Atölyesinde Çalışanlar

d) Kablaaj ve Asamblaj Atölyesi

Bu atölyede pano cihaz ve sistemler için gerekli kablaajlar hazırlanmakta, bunların pano, kütü ve batilere montajı yapılmaktadır. Gerekli mekanik teçhizatla donatılmış bu bölümde pano asamblajı ve sistem montajı da yapılarak cihazların son muayenelerine hazırlığı tamamlanmaktadır.

e) Sistem Ölçü ve Kalite Kontrol

Bu bölüm imalat işleminin son kademesini teşkil eder. Sistemler burda muayene edilir ve kalite kontrolünden geçirilirler. Gerekli modern ölçü düzenleri ile donatılmıştır.

Laboratuvarda Ölçme Çalışması

f) Mekanik Atölye

Bu tesis gerek araştırma çalışmaları, gerek imalâta esas prototip hazırlanması ve imalât faaliyetleri sırasında gerekli bazı mekanik parçaların ve bazı modellerin hazırlanması ile epoksi-glass plâketlerinin kesilmesi için kullanılacak takım ve tezgâhlarla donatılmıştır. Bunlar arasında 35 tona kadar muhtelif presler, 60 cm punta aralıklı, torna, matkap, saç kıvrırma, universal freze, 2 m boyunda 4mm lik giyotin tezgâhları, elektrik ve oksijen kaynak makineleri ve yardımcı el takımları sayılabilir.

PTT Araştırma Laboratuvarı'nda bu güne kadar çeşitli mültipleks sistemleri geliştirilmiş ve imal edilmiştir. Denebilir ki, bu gün, frekans bölme metodu ile çalışan mültipleks sistemleri sahasında her türlü ihtiyaca cevap verebilecek hale gelmiştir. Yeni teşkil olunan radyo laboratuvarının da beklenen gelişmeyi göstermesi ile elektronik telekomünikasyon cihazları alanında çok büyük ve ehemmiyetli bir kısım kaplanmış olacaktır.

PTT Araştırma Laboratuvarı'nda şimdiye kadar araştırma ve geliştirme çalışmaları tamamlanarak imalâtı yapılan cihazların başlıcaları şunlardır:

a) 4 ve 20 kanallı radyo program distribütörleri,

Bir merkezden naklen yapılan TRT yayınlarını (Haber bültenleri, maç nakilleri v.b.) telefon kanalları ile yurdun çeşitli yerlerine dağıtmayı sağlamak üzere imal edilmiş cihazlardır. 1 adet 20 kanallı, 6 adet 4 kanallı radyo program distribütörü 1967 yılından beri muhtelif merkezlerde kullanılmaktadır.

b) Kablo arıza yerini bulma aleti ve basit diyafonimetre,

Verici, alıcı ve diyafoni ölçü kutusu adını alan üç parçadan müteşekkil bu ölçü takımı, işletmede bulunan veya yeniden inşa edilen yeraltı kablolarında rastlanan bazı arıza ve hata yerlerinin tesbitinde ve bunlar üzerinde bazı ölçülerin yapılmasında kullanılmak üzere gerçekleştirilmiştir.

Bu cihazlardan bu güne kadar 138 takım imal edilmiş ve hizmete verilmiştir.

c) 1 ve 2 kanallı telgraf kuranportör sistemleri,

Yurdumuzda mevcut ve istifade edilmeyen bazı telgraf sistemlerini kıymetlendirmek maksadıyla hazırlanan bir projedir. Telgraf trafiği az olan merkezlerin telgraf bağlantısını temin etmek üzere 134 kanallı teçhizat imal edilerek hizmete verilmiştir.

d) Çağırma ve zil dönüşü generatörleri

Kuranportör merkezlerinde ve bazı büyük kapasiteli CB telefon santrallerinde kullanılmak üzere imal edilen 70 adet generatör İstanbul dahil yurdun muhtelif yerlerinde kullanılmaktadır.

e) Direk tipi ara merkez hat filtresi

Üzerinde kuranlortör sistemi çalışan havaî devrelerin güzergâhındaki küçük merkezlerin, bu havaî devreden, kuranportör sistemi çalışması üzerine tesir etmeksizin istifadelerini mümkün kılan bu filtrelerden 654 adedi imal edilerek muhtelif güzergâha tesis edilmiştir ve 1968 yılından beri kullanılmaktadır.

f) Hat transformatörleri

Kablo ve havaî devrelerde fantom ve simültane çalışma imkanı sağlayan hat transformatörlerinde bu güne kadar imali tamamlanan 858 adedi ihtiyaç mahallerinde hizmete verilmiştir.

g) 1 ve 2 kanallı telefon kuranportör sistemleri

Havaî hatlar üzerinde fizik konuşmaya ilâveten bir veya iki telefon konuşması temin eden ve kanal bırakma (dropping) imkânına sahip, frekans bölme metoduna göre çalışan bir sistemdir. 1969 yılı içinde 480 kanal terminal olarak imalatına başlanan sistemlerin ihtiyaç mahallerine tesisine de aynı yıl sonlarında başlanmış ve imalât temposuna uygun gruplar halinde yapılan tesis ve işletmeye verme işi 1970 yılı sonlarında tamamlanmıştır. Proje o tarihe kadar milli bütçeden Türkiye içinde gerçekleştirilmiş gerek kanal sayısı, gerek Türkiye'de yayıldığı hizmet alanı bakımından en büyük kuranportör sistemi projesi olmuştur. Projenin kapsadığı hizmet alanı verilen haritada gösterilmiştir.

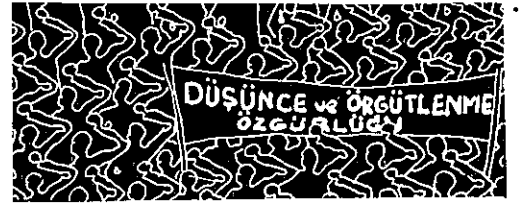
Projenin gerçekleştirilmesi için harcanan para 4,5 milyon lira civarındadır. Kanal terminal başına harcanan döviz miktarı 200-220 dolar arasında kalmıştır. Projenin yurt içinde gerçekleştirilmesi ile sağlanan döviz tasarrufu kanal terminal başına or-

talama 680 dolar, tüm proje için takriben 325 000 dolar olmuştur.

Bilâhare 1972 yılı içinde aynı sistemlerden 40 kanal terminal daha imâl edilerek hizmete verilmiştir.

h) GEC havaî hat kuranprotör sistemleri modifikasyonu elektron tüplerinin imalâtçı firma tarafından imalâtından kaldırılması sonucu temin edilemesi dolayısıyla, bu tipler yerine daha modern ve uzun ömürlü elektron tüpleri kullanmak cap etmiş ve sistemde bunun için gerekli tadilat yapılmıştır. Hazırlanan prototipe uygun olarak yurdun muhtelif yerlerindeki sistemlerde gerekli modifikasyon yapılmıştır.

i) 800 Hz osilatörleri

Santral ve kuranportör sistemlerinin muayenelerinde kullanılmak üzere tasarlanan 800 Hz osilatöründen 250 adet imal edilmiş ve ihtiyaca tahsis edilmiştir.

j) Güney radyo-link sisteminin tevsiati

Güney radyo-link bağlantısında kullanılan SAT mültipleks sisteminin genişletilmesi maksadı ile tasarlanarak gerçekleştirilen ve esas itibarıyla 120+12 kanal kapasitesinde olan bir sistemdir.

k) AUTELCO mültipleks sistemlerinin tranzistorlu hale getirilmesi

Mevcut 38 adet kanal transfer teçhizatı ile 45 adet grup regülatörü gerekli değişiklikler yapılarak tranzistorlu hale getirilmiş ve hizmete verilmiştir.

Bu arada DHMİGM'nün 12 hibrit, 12 amplifikatör ve iki rödesörden ibaret bir sipariş tamamlanarak teslim edilmiştir. Northern Electric Telekomünikasyon A.Ş. nin 40 000 bobinlik siparişi iki ay zarfında ikmal edilmiştir. Yine NETAS'dan 1000 filmlik bir fotoredüksiyon siparişi alınmış ve bitirilmiştir.

j) Kanal bırakma imkânına sahip, 6 kanallı havaî hat telefon kuranportör sistemleri

l) 12 kanal havaî hat telefon kuranportör sistemleri,

m) İstanbul - Ankara - İzmir üçgeni ile İzmit - İstanbul - Edirne arasında kurularak işletmeye verilmiş olan 1800 kanal kapasiteli sistemin genişletilmesinde kullanılmak üzere tasarlanan radyo-link kuranportör sistemleri,

n) 12, 18 ve 24 kanal kapasiteli FM telgraf sistemleri,

o) Telgraf sistemlerinde bağlantı zincirinin ara noktalarında kullanılan ve telgraf işaretlerini distorsiyonsuz olarak tekrarlayan rejeneratif repetörler,

p) 1+ abone hattı kuranportörü,

HEDEFLER

Yatırım hedefleri: Hep en ileri teknoloji seviyesine ulaşmayı amaçlamıştır. Bunlardan,

Kristal mal tesisi, kuarta kristal eksen bulma, kesme, traşlama, temizleme uç çıkarma, eleman değerleri ve frekans ölçme makine ve düzenlerini ihtiva edecektir. Araştırma çalışmaları için gerekli muhtelif tip kristaller bu tesiste hazırlanacağı gibi, küçük ölçüde seri imalat yapmakta mümkün olacaktır.

Bugün malzeme problemi halledilmiş olsa mevcut kapasitenin 2 misline rahatlıkla bu durumla çıkmamın mümkün olduğunu söyleyerek çalışanlar ve yöneticiler malzeme probleminin çok zaman işleri de aksattığını belirtmişlerdir.

Tüm çalışmaları bitirilmiş projelerin malzeme siparişinin geçikmesi yüzünden aksadığını söyleyerek komponent bakımından elektronik sanayiinin dışarıya bağımlı olmasının ne demek olduğunu da sergilemiş olurlar.

Bu arada yöneticileri AL-KA'nın iş kapasitesini şu kıyaslama ile yapıyorlar.

Bugün 36 kanal (terminal) gün olabilecek kapasitemiz Siemens gibi dev bir firmada 200 kanal (terminal) gün Telefunkende 600 kanal (terminal) gün dür. Bugün mal değeri olarak ürettiklerini değerlendirsek yılda 25 milyon TL, mal üretilmekte, 1976 da bu 45-50 Milyon TL. olacaktır. Ve 1800 kanal tevsi işinin proje tutarı yalnızca 90 Milyon TL. olup 1,5 2 yılda bitirilecektir.

Tüm bu yapılan işlerden döviz tasarrufunun % 75 oranında olduğunu söylemek yapılan işin maliyeti konusunda fikir verebilir.

Profesyonel cihaz imal etmekte olan böyle bir kuruluşun imal edeceği cihazlara ait geliştirme araştırma tirmalarını kendi bünyesi içinde yapması esastır. Ancak bu suretle her türlü gelişmeye ve hareket kabiliyetine sahip olur. Ayrıca, ancak bu suretle adı geçen cihazlarda, beklenen seviyede bir döviz ve maliyet tasarrufu sağlanabilir. Bu itibarla, elektronik cihaz sanayiinin araştırma faaliyetlerini bünyesinde toplaması ve bu suretle imal ettiği cihazların kendisine mahsus cihazlar olması şarttır. Komple cihaz bakımından knowhow patent ve lisans anlaşmaları yapmak veya bu cihazları imal etmekte olan yabancı firmalarla ortaklık tesis etmeğe ihtiyaç yoktur. PTT Araştırma Laboratuvarında bu güne kadar bu alanda yapılan çalışmalar herhangi bir patent, lisans ve know-how satın alınmasına ihtiyaç göstermemiş, aksine böyle bir satın almanın lüzum-

E.M.O. Ziyaretçileri Ar-La Mühendisleri ile Birlikte

suz ve faydasız olacağını ortaya çıkarmıştır. Hatta bu yol araştırmacı ve yaratıcı bir kadronun yetişmesini engelleyici, dışarıya bağımlılığı devam ettirici bir unsur olarak zararlıdır.

GELİŞMENİN ŞARTLARI

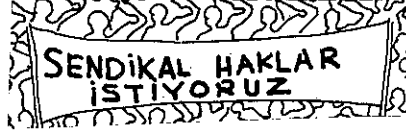
Profesyonel elektronik cihazlar alanında memleketimizde faaliyet gösteren zikre değer yegâne kuruluş muhakkak ki PTT Araştırma Laboratuvarıdır. Bununla beraber, sahip olduğu büyük potansiyele rağmen bir sanayi hüviyetine sahip değildir.

beş yıllık plânın imalat sanayi bölümünün elektronik sanayii alt bölümünde (S. 173-175) yatırımların daha çok elektronik profesyonel cihazlar sanayiine ve araştırma-geliştirme tesis ve hizmetlerine yapılacağı, yatırım malı niteliğinde bulunan elektronik profesyonel cihazların üretimine öncelik verileceği ifade edildiğine ve nüvenin PTT Araştırma Laboratuvarı olduğu kabul edildiğine göre yapılacak iş esasen bu sahada faaliyet gösterme çabasında olan, sahip olduğu yönetici ve araştırmacı kadrosu, araştırma ve imalata ait modern tesis ve cihazları ile muayyen bir seviyeye erişmiş bulunan PTT Araştırma Laboratuvarına sanayi hüviyeti kazandırılmasından ve tevsiinden ibarettir. Bu suretle elektronik sanayii alanında yatırım malları ve ara mallar sanayiine geçilerek büyük bir boşluk doldurulmuş olacaktır.

Sadece PTT ihtiyaçları göz önüne alındığı takdirde bile elektronik haberleşme cihazlarına olan talep, 1974-1978 yılları için 54 milyon US dolara çıkmaktadır. THY, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, TEK, TCDD gibi diğer kuruluşlar yanında bilhassa Silahlı Kuvvetlerin bu cihazlara olan büyük ihtiyacı da düşünülürse yurt içi cihaz talebinin ne kadar büyük olduğu kolaylıkla görülebilir.

AR - LA'DA ÇALIŞAN ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ :

T. Fikret YÜCEL	Müdür
A. Sait KUTVER	Müdür Yard.
Ersen KINAYYİĞİT	Müdür Yard.
Ö. Celal ALATAS	Grup Başmüh.
Yavuz KARAHAN	Başmühendis
Adnan TÜRE	Başmühendis
Gülseren ORAL	Başmühendis
Metin DÖKMECİ	Başmühendis
M. Şadi CENGİZ	Y. Mühendis
M. Nedim PAMUCAK	Y. Mühendis
Erol GÜNŞOY	Y. Mühendis
Seydullah KORKMAZ	Y. Mühendis
Atilla ALGAN	Y. Mühendis
Ziya ÇAĞLI	Başmühendis
Nilây KONUK	»
Ertuğrul AKBULUT	»
A. Hilmi ERDOĞAN	»
Mete BALMAN	»
Nedim KURUOĞLU	»
Türen DEMİRCİOĞLU	»
Süha ÖZÇETİN	»
Mustafa ÇETİNSOY	»
R. Rıza TUNCER	»
A. Selçuk ÖZBAYRAKTAR	»
Hamdi AKÇETİN	»
Osman ÖNER	Başmühendis
A. Rıza AKÇAY	Y. Mühendis
Nilgün ERİMEZ	Mühendis
Ayşe YÜCEL	Kimya Mühendisi

İSTANBUL BANKASI

1975 YILINDA DA

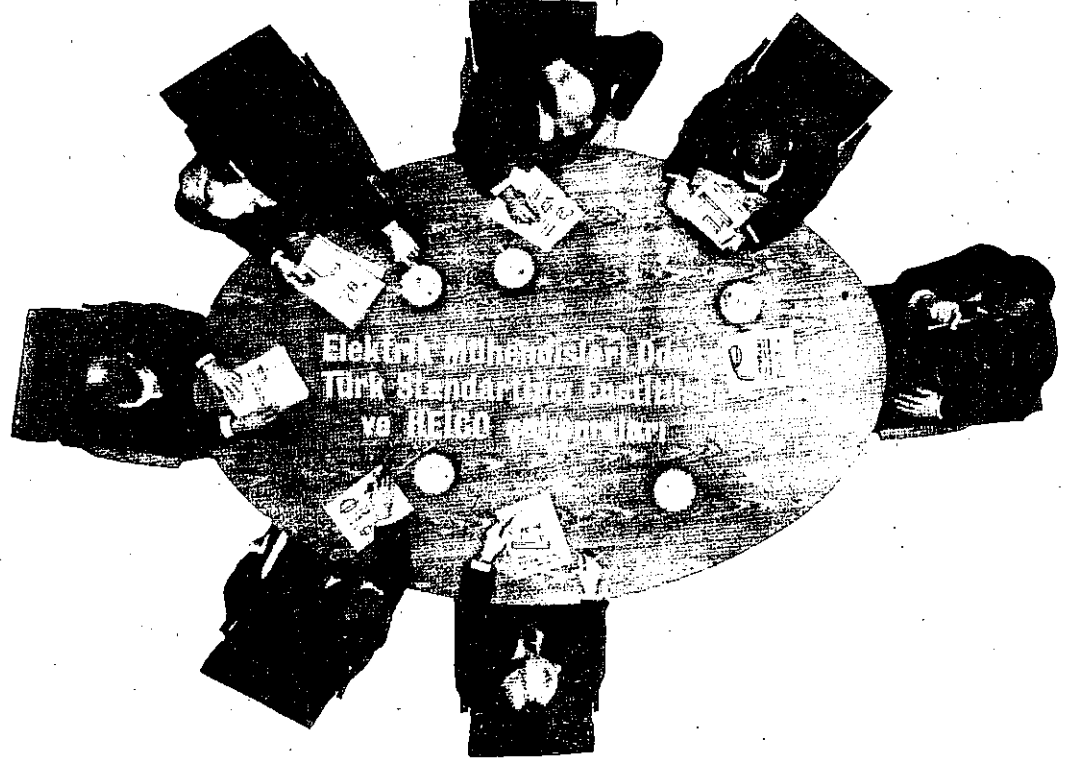
YURT SATHINA YAYILAN ŞUBELERİ,
MİLYONLARI AŞAN PARA İKRAMIYFLERİ,
KİRALIK KASALARI, ÖZEL HİZMETLERİ,
GÜLİR YÜZLÜ DİNAMİK VE GENİŞ
KADROSUYLA HİZMETİNİZDE.

İSTANBUL BANKASI

(Hızlı Gelişmenin Örneği)

TÜM İKTİSATÇILAR BİRLİĞİ YAYINLARI

1. EMPERYALİZM VE TÜRKİYE'DE MADENCİLİK ALANINDA YABANCI SERMAYE; YILDIRIM KOÇ
2. PETROL EMPERYALİZMİ VE TÜRKİYE; MEHMET TANJU AKAD
3. İŞÇİ ÜCRETLERİ VE ENFLASYON; T.İ.B., D.İ.S.K. (Maden-İş, Sosyal-İş, Kimya-İş, Turizm-İş, As-İş), Çağdaş Metal-İş, T. Banka ve Büro-İş Ortak Çalışması.
4. ÇOKULUSLU TEKELLER VE ULUSLARARASI TEKELCİ SERMAYE; YILDIRIM KOÇ
5. ÇOKULUSLU TEKELLER VE İLAÇ SÖMÜRÜSÜ; AYDIN KÖYMEN
6. TEKELCİ SERMAYE İLE İÇİÇE; TİB Araştırması Broşürlerin tanesi 250 kuruştur. Odamızda satılmaktadır.

kopmayan beraberliğimiz

EMO + TSE + HEİCO =

Elektrik Mühendisleri Odası

Türk Standartları Enstitüsü

**KALİTE
UZUN ÖMÜR
ve EKONOMİ**

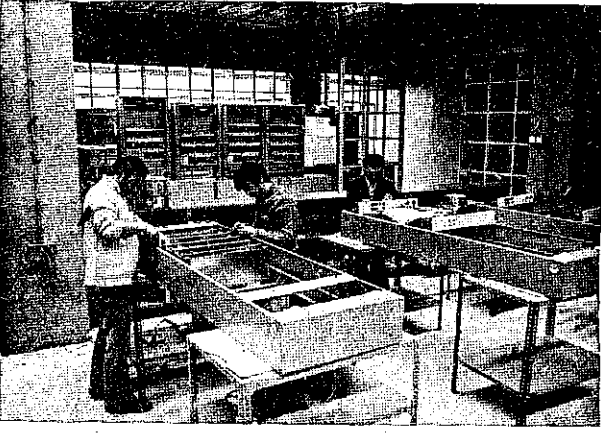
HAYK DEĞİRMENCİOĞLU
Bankalar Yanıkkapı Sok. 36 - 38
Tel: 498938 - 443337 - 495774
Karaköy - İstanbul

Ar-La da üretim: Bobinaj Atölyesi

Plaket ve Montaj Atölyesi:

Burada bu tip cihaz için işin özelliğine uygun montaj bantları teşkil edilmektedir. Bu bantlarda, hazırlanan ve seçilen devre elemanları plâketlere yerleştirilmekte ve lehim banyosundan geçirilmektedir. Atölyede ayrıca plâketlerde kullanılan bazı terminaleri hazırlayıp plâkete çakan özel bir terminal makinesi de bulunmaktadır. Hazırlanan plaket ve panoların ölçü ve muayeneleri de burada yapıldığından atölye gerekli her türlü ölçü alet ve düzenleri ile teçhiz edilmiştir.

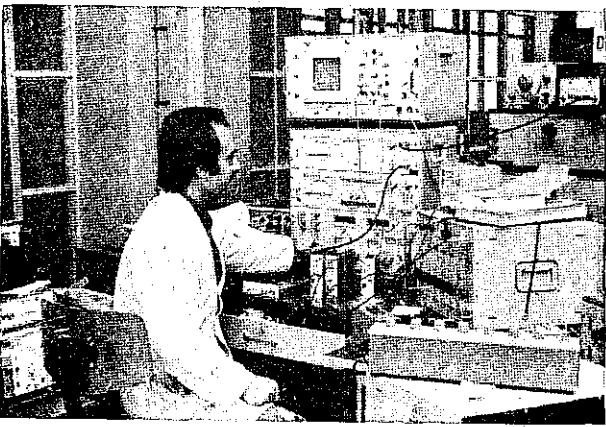
Kablaj ve Asamblaj Atölyesinde Çalışanlar

d) Kablaj ve Asamblaj Atölyesi

Bu atölyede pano cihaz ve sistemler için gerekli kablajlar hazırlanmakta, bunların pano, kütü ve batilere montajı yapılmaktadır. Gerekli mekanik teçhizatla donatılmış bu bölümde pano asamblajı ve sistem montajı da yapılarak cihazların son muayenelerine hazırlığı tamamlanmaktadır.

e) Sistem Ölçü ve Kalite Kontrol

Bu bölüm imalat işleminin son kademesini teşkil eder. Sistemler burda muayene edilir ve kalite kontrolünden geçirilirler. Gerekli modern ölçü düzenleri ile donatılmıştır.

Laboratuvarda Ölçme Çalışması

f) Mekanik Atölye

Bu tesis gerek araştırma çalışmaları, gerek imalâta esas prototip hazırlanması ve imalât faaliyetleri sırasında gerekli bazı mekanik parçaların ve bazı modellerin hazırlanması ile epoksi-glass plâketlerinin kesilmesi için kullanılacak takım ve tezgâhlarla donatılmıştır. Bunlar arasında 35 tona kadar muhtelif presler, 60 cm punta aralıklı, torna, matkap, saç kıvrırma, universal freze, 2 m boyunda 4mm lik giyotin tezgâhları, elektrik ve oksijen kaynak makineleri ve yardımcı el takımları sayılabilir.

PTT Araştırma Laboratuvarı'nda bu güne kadar çeşitli mültipleks sistemleri geliştirilmiş ve imal edilmiştir. Denebilir ki, bu gün, frekans bölme metodu ile çalışan mültipleks sistemleri sahasında her türlü ihtiyaca cevap verebilecek hale gelmiştir. Yeni teşkil olunan radyo laboratuvarının da beklenen gelişmeyi göstermesi ile elektronik telekomünikasyon cihazları alanında çok büyük ve ehemmiyetli bir kısım kaplanmış olacaktır.

PTT Araştırma Laboratuvarı'nda şimdiye kadar araştırma ve geliştirme çalışmaları tamamlanarak imalâtı yapılan cihazların başlıcaları şunlardır:

a) 4 ve 20 kanallı radyo program distribütörleri,

Bir merkezden naklen yapılan TRT yayınlarını (Haber bültenleri, maç nakilleri v.b) telefon kanalları ile yurdun çeşitli yerlerine dağıtmayı sağlamak üzere imal edilmiş cihazlardır. 1 adet 20 kanallı, 6 adet 4 kanallı radyo program distrübütörü 1967 yılından beri muhtelif merkezlerde kullanılmaktadır.

b) Kablo arıza yerini bulma aleti ve basit diyafonimetre,

Verici, alıcı ve diyafoni ölçü kutusu adını alan üç parçadan müteşekkil bu ölçü takımı, işletmede bulunan veya yeniden inşa edilen yeraltı kablolarında rastlanan bazı arıza ve hata yerlerinin tesbitinde ve bunlar üzerinde bazı ölçülerin yapılmasında kullanılmak üzere gerçekleştirilmiştir.

Bu cihazlardan bu güne kadar 138 takım imal edilmiş ve hizmete verilmiştir.

c) 1 ve 2 kanallı telgraf kuranportör sistemleri,

Yurdumuzda mevcut ve istifade edilmeyen bazı telgraf sistemlerini kıymetlendirmek maksadıyla hazırlanan bir projedir. Telgraf trafiği az olan merkezlerin telgraf bağlantısını temin etmek üzere 134 kanallı teçhizat imal edilerek hizmete verilmiştir.

d) Çağırma ve zil dönüşü generatörleri

Kuranportör merkezlerinde ve bazı büyük kapasiteli CB telefon santrallerinde kullanılmak üzere imal edilen 70 adet generatör İstanbul dahil yurdun muhtelif yerlerinde kullanılmaktadır.

e) Direk tipi ara merkez hat filtresi

Üzerinde kuranportör sistemi çalışan havaî devrelerin güzergâhındaki küçük merkezlerin, bu havaî devreden, kuranportör sistemi çalışması üzerine tesir etmeksizin istifadelerini mümkün kılan bu filtrelerden 654 adedi imal edilerek muhtelif güzergâha tesis edilmiştir ve 1968 yılındanberi kullanılmaktadır.

f) Hat transformatörleri

Kablo ve havaî devrelerde fantom ve simültane çalışma imkanı sağlayan hat transformatörlerinde bu güne kadar imalî tamamlanan 858 adedi ihtiyaç mahallerinde hizmete verilmiştir.

g) 1 ve 2 kanallı telefon kuranportör sistemleri

Havaî hatlar üzerinde fizik konuşmaya ilâveten bir veya iki telefon konuşması temin eden ve kanal bırakma (droping) imkânına sahip, frekans bölme metoduna göre çalışan bir sistemdir. 1969 yılı içinde 480 kanal terminaline olarak imalatına başlanan sistemlerin ihtiyaç mahallerine tesisine de aynı yıl sonlarında başlanmış ve imalât temposuna uygun gruplar halinde yapılan tesis ve işletmeye verme işi 1970 yılı sonlarında tamamlanmıştır. Proje o tarihe kadar millî bütçeden Türkiye içinde gerçekleştirilmiş gerek kanal sayısı, gerek Türkiye'de yayıldığı hizmet alanı bakımından en büyük kuranportör sistemi projesi olmuştur. Projenin kapsadığı hizmet alanı verilen haritada gösterilmiştir.

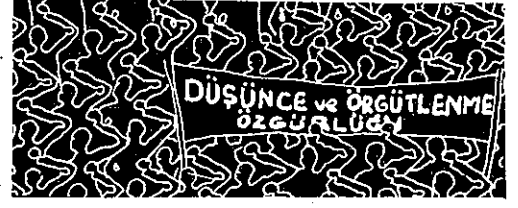
Projenin gerçekleştirilmesi için harcanan para 4,5 milyon lira civarındadır. Kanal terminal başına harcanan döviz miktarı 200-220 dolar arasında kalmıştır. Projenin yurt içinde gerçekleştirilmesi ile sağlanan döviz tasarrufu kanal terminal başına or-

talama 680 dolar, tüm proje için takriben 325 000 dolar olmuştur.

Bilâhare 1972 yılı içinde aynı sistemlerden 40 kanal terminal daha imâl edilerek hizmete verilmiştir.

h) GEC havaî hat kuranprotör sistemleri modifikasyonu elektron tüplerinin imalatçı firma tarafından imalâtından kaldırılması sonucu temin edilememesi dolayısıyla, bu tipler yerine daha modern ve uzun ömürlü elektron tüpleri kullanmak cap etmiş ve sistemde bunun için gerekli tadilat yapılmıştır. Hazırlanan prototipe uygun olarak yurdun muhtelif yerlerindeki sistemlerde gerekli modifikasyon yapılmıştır.

i) 800 Hz osilatörleri

Santral ve kuranportör sistemlerinin muayenelerinde kullanılmak üzere tasarlanan 800 Hz osilatöründen 250 adet imal edilmiş ve ihtiyaca tahsis edilmiştir.

j) Güney radyo-link sisteminin tevsiati

Güney radyo-link bağlantısında kullanılan SAT mültipleks sisteminin genişletilmesi maksadı ile tasarlanarak gerçekleştirilen ve esas itibarıyla 120+12 kanal kapasitesinde olan bir sistemdir.

k) AUTELO mültipleks sistemlerinin tranzistorlu hale getirilmesi

Mevcut 38 adet kanal transfer teçhizatı ile 45 adet grup regülatörü gerekli değişiklikler yapılarak tranzistorlu hale getirilmiş ve hizmete verilmiştir.

Bu arada DHMİG'nün 12 hibrit, 12 amplifikatör ve iki röresörden ibaret bir sipariş tamamlanarak teslim edilmiştir. Northern Electric Telekomünikasyon A.Ş. nin 40 000 bobinlik siparişi iki ay zarfında ikmal edilmiştir. Yine NETAŞ'dan 1000 filmlik bir fotoredüksiyon siparişi alınmış ve bitirilmiştir.

j) Kanal bırakma imkânına sahip, 6 kanallı havaî hat telefon kuranportör sistemleri

l) 12 kanal havaî hat telefon kuranportör sistemleri,

m) İstanbul - Ankara - İzmir üçgeni ile İzmit - İstanbul - Edirne arasında kurularak işletmeye verilmiş olan 1800 kanal kapasiteli sistemin genişletilmesinde kullanılmak üzere tasarlanan radyo-link kuranportör sistemleri,

n) 12, 18 ve 24 kanal kapasiteli FM telgraf sistemleri,

o) Telgraf sistemlerinde bağlantı zincirinin ara noktalarında kullanılan ve telgraf işaretlerini distorsiyonsuz olarak tekrarlayan rejeneratif repetörler,

p) 1+ abone hattı kuranportörü,

HEDEFLER

Yatırım hedefleri: Hep en ileri teknoloji seviyesine ulaşmayı amaçlamıştır. Bunlardan,

Kristal mal tesisi, kuarta kristal eksen bulma, kesme, traşlama, temizleme uç çıkarma, eleman değerleri ve frekans ölçme makine ve düzenlerini ihtiva edecektir. Araştırma çalışmaları için gerekli muhtelif tip kristaller bu tesiste hazırlanacağı gibi, küçük ölçüde seri imalat yapmakta mümkün olacaktır.

Bugün malzeme problemi halledilmiş olsa mevcut kapasitenin 2 misline rahatlıkla bu durumyla çıkmamanın mümkün olduğunu söyleyerek çalışanlar ve yöneticiler malzeme probleminin çok zaman işleri de aksattığını belirtmişlerdir.

Tüm çalışmaları bitirilmiş projelerin malzeme siparişinin geçikmesi yüzünden aksadığını söyleyerek komponent bakımından elektronik sanayiinin dışarıya bağımlı olmasının ne demek olduğunu da sergilemiş oluyorlar.

Bu arada yöneticileri AL-KA'nın iş kapasitesini şu kıyaslama ile yapıyorlar.

Bugün 36 kanal (terminal) gün olabilecek kapasitemiz Siemens gibi dev bir firmada 200 kanal (terminal) gün Telefunkende 600 kanal (terminal) gün dür. Bugün mal değeri olarak ürettiklerini değerlendirsek yılda 25 milyon TL. mal üretilmekte, 1976 da bu 45-50 Milyon TL. olacaktır. Ve 1800 kanal tevsi işinin proje tutarı yalnızca 90 Milyon TL. olup 1,5 2 yılda bitirilecektir.

Tüm bu yapılan işlerden döviz tasarrufunun % 75 oranında olduğunu söylemek yapılan işin maliyeti konusunda fikir verebilir.

Profesyonel cihaz imal etmekte olan böyle bir kuruluşun imal edeceği cihazlara ait geliştirme araştırma ve geliştirme işi kendi bünyesinde yapması esastır. Ancak bu suretle her türlü gelişmeye ve hareket kabiliyetine sahip olur. Ayrıca, ancak bu suretle adı geçen cihazlarda, beklenen seviyede bir döviz ve maliyet tasarrufu sağlanabilir. Bu itibarla, elektronik cihaz sanayiinin araştırma faaliyetlerini bünyesinde toplaması ve bu suretle imal ettiği cihazların kendisine mahsus cihazlar olması şarttır. Komple cihaz bakımından knowhow patent ve lisans anlaşmaları yapmak veya bu cihazları imal etmekte olan yabancı firmalarla ortaklık tesis etmeğe ihtiyacı yoktur. PTT Araştırma Laboratuvarında bu güne kadar bu alanda yapılan çalışmalar herhangi bir patent, lisans ve know-how satın alınmasına ihtiyaç göstermemiş, aksine böyle bir satın almanın lüzum-

E.M.O. Ziyaretçileri Ar-La Mühendisleri ile Birlikte

üz ve faydasız olacağını ortaya çıkarmıştır. Hatta bu yol araştırıcı ve yaratıcı bir kadronun yetişmesini engelleyici, dışarıya bağılılığı devam ettirici bir unsur olarak zararlıdır.

GELİŞMENİN ŞARTLARI

Profesyonel elektronik cihazlar alanında memleketimizde faaliyet gösteren zikre değer yegâne kuruluş muhakkak ki PTT Araştırma Laboratuvarıdır. Bununla beraber, sahip olduğu büyük potansiyele rağmen bir sanayi hüviyetine sahip değildir.

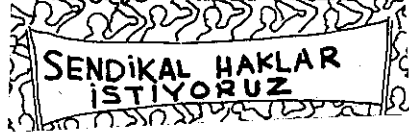
beş yıllık plânın imalat sanayi bölümünün elektronik sanayii alt bölümünde (S. 173-175) yatırımların daha çok elektronik profesyonel cihazlar sanayiine ve araştırma-geliştirme tesis ve hizmetlerine yapılacağı, yatırım mali niteliğinde bulunan elektronik profesyonel cihazların üretimine öncelik verileceği ifade edildiğine ve nüvenin PTT Araştırma Laboratuvarı olduğu kabul edildiğine göre yapılacak iş esasen bu sahada faaliyet gösterme cabasında olan, sahip olduğu yönetici ve araştırıcı kadrosu, araştırma ve imalata ait modern tesis ve cihazları ile muayyen bir seviyeye erişmiş bulunan PTT Araştırma Laboratuvarına sanayi hüviyeti kazandırılmasından ve tevsiinden ibarettir. Bu suretle elektronik sanayii alanında yatırım malları ve ara mallar sanayiine geçilerek büyük bir boşluk doldurulmuş olacaktır.

Sadece PTT ihtiyaçları göz önüne alındığı takdirde bile elektronik haberleşme cihazlarına olan talep, 1974-1978 yılları için 54 milyon US dolara çıkmaktadır. THY, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, TEK, TCDD gibi diğer kuruluşlar yanında bilhassa Silahlı Kuvvetlerin bu cihazlara olan büyük ihtiyacı da düşünülürse yurt içi cihaz talebinin ne kadar büyük olduğu kolaylıkla görülebilir.

AR - LA'DA ÇALIŞAN ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ :

T. Fikret YÜCEL
A. Sait KUTVER
Ersen KINAYIĞİT
Ö. Celal ALATAS
Yavuz KARAHAN
Adnan TÜRE
Gülseren ORAL
Metin DÖKMECİ
M. Şadi CENGİZ
M. Nedim PAMUCAK
Erol GÜNŞOY
Seydullah KORKMAZ
Atilla ALGAN
Ziya ÇAĞLI
Nilây KONUK
Ertuğrul AKBULUT
A. Hilmi ERDOĞAN
Mete BALMAN
Nedim KURUOĞLU
Türen DEMİRCİOĞLU
Süha ÖZCETİN
Mustafa ÇETİNSOY
R. Rıza TUNCER
A. Selçuk ÖZBAYRAKTAR
Hamdi AKÇETİN
Osman ÖNER
A. Rıza AKÇAY
Nilgün ERİMEZ
Ayşe YÜCEL

Müdür
Müdür Yard.
Müdür Yard.
Grup Başmüh.
Başmühendis
Başmühendis
Başmühendis
Başmühendis
Y. Mühendis
Y. Mühendis
Y. Mühendis
Y. Mühendis
Başmühendis
»
»
»
»
»
»
»
»
»
»
Başmühendis
Y. Mühendis
Mühendis
Kimya Mühendisi

TÜM İKTİSATÇILAR BİRLİĞİ YAYINLARI

1. EMPERYALİZM VE TÜRKİYE'DE MADENCİLİK ALANINDA YABANCI SERMAYE; YILDIRIM KOÇ
2. PETROL EMPERYALİZMİ VE TÜRKİYE; MEHMET TANJU AKAD
3. İŞÇİ ÜCRETLERİ VE ENFLASYON; T.I.B., D.İ.S.K. (Maden-İş, Sosyal-İş, Kimya-İş, Turizm-İş, As-İş), Çağdaş Metal-İş, T. Banka ve Büro-İş Ortak Çalışması.
4. ÇOKULUSLU TEKELLER VE ULUSLARARASI TEKELCİ SERMAYE, YILDIRIM KOÇ
5. ÇOKULUSLU TEKELLER VE İLAÇ SÖMÜRÜSÜ; AYDIN KÖYMEN
6. TEKELCİ SERMAYE İLE İÇİÇE; TİB Araştırması Broşürlerin tanesi 250 kuruştur. Odamızda satılmaktadır.

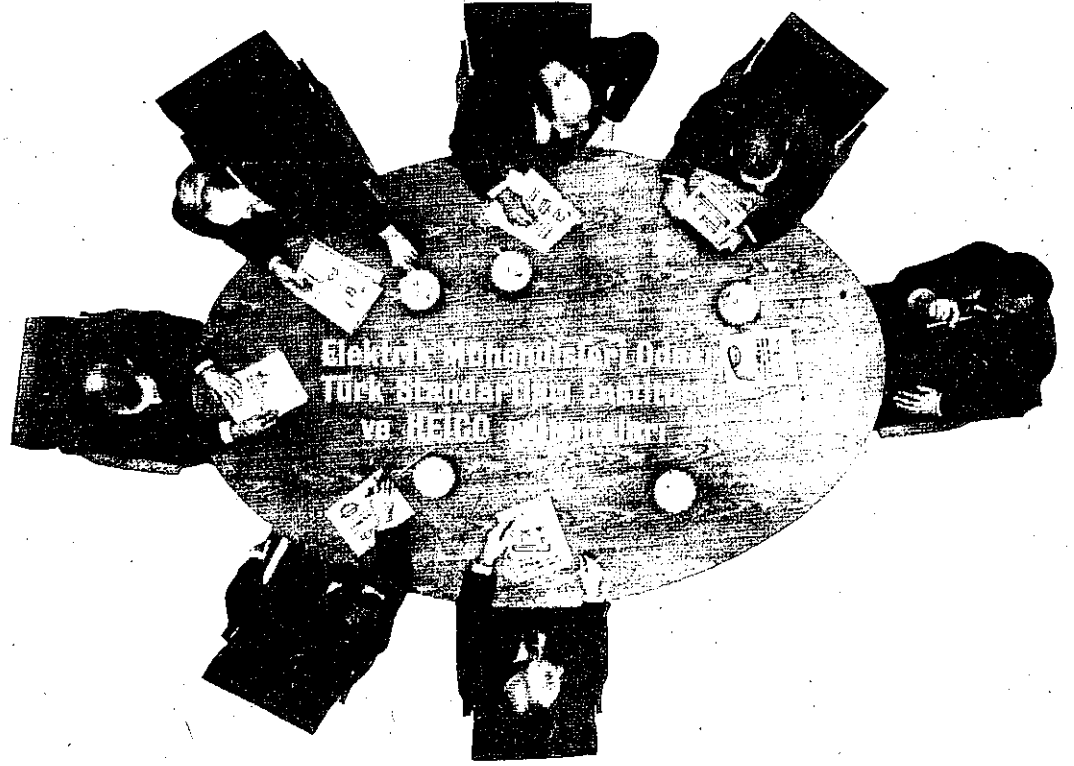
İSTANBUL BANKASI

1975 YILINDA DA

YURT SATHINA YAYILAN ŞUBELERİ,
MİLYONLARI AŞAN PARA İKRAMIYFLERİ,
KİRALIK KASALARI, ÖZEL HİZMETLERİ,
GÜLFER YÜZLÜ DİNAMİK VE GENÇ
KADROSUYLA HİZMETİNİZDE.

İSTANBUL BANKASI

(Hızlı Gelişmenin Örneği)

kopmayan beraberliğimiz

EMO + TSE + HEİCO =
Elektrik Mühendisleri Odası
Türk Standartları Enstitüsü

**KALİTE
UZUN ÖMÜR
ve EKONOMİ**

HAYK DEĞİRMENCİOĞLU
Bankalar Yanıkapi Sok. 36 - 38
Tel: 498938 - 443337 - 495774
Karaköy - İstanbul

MC DEMOKRASİYE KARSİ

gönül - taylan

Dünyanın ve toplumumuzun 1975 Mayıs - Haziran aylarında yaşadığı olaylar ve gelişmeler, demokrasi-den yana güçlerle, politik gericiğe sığınmış kesimin keskinleşen mücadelesini en yalın biçimde ortaya koymaktadır. Bu mücadelenin keskinleşmesi, politik gericiğın ve demokrasiden yana sınıf ve katmanları da doğal olarak daha açık seçik belirlemektedir.

TRT'ye, Üniversitelere, Danıştay ve Anayasa Mahkemesine yöneltilen saldırı ve baskılar, günümüzde tekeli büyük burjuvazinin tek seçeneği olan politik gericiğın en belirgin niteliklerini vurgulamaktadır. Serbest rekabet döneminde (genç ve güçlü iken) burjuva demokrasisinin temel ilkesi olan kuvvetler ayrımı, yani yürütme, yargı ve yasama organlarının bağımsız varlığı, günümüzün tekeli veya tekelleşmeye yönelmiş dışa bağımlı büyük burjuvazisi (yaşlı ve bir ayağı çukurda iken) için artık taşınması olanaksız bir yük olmuştur. Tekeli büyük burjuvazi en kolay ve rahatlıkla kontrol edebileceği yürütme organını (yani hükümetleri) yasama ve yargı organlarından çok daha güçlü onların üzerinde tek ve hakim bir güç haline getirmek, öte yandan ayak bağı olan özerk kurumlardan kurtarmak istemektedir. Bunu güçleri yettiği oranda anayasa ve diğer yasaları değiştirerek, değilse fiilen ve yasa dışı yöntemlerle uygulamaya yönelmiştir.

TRT, Üniversiteler gibi özerk kanunların özerkliğine önce yasal (12 Mart döneminde), daha sonra fiilen (polis - jandarma göndererek) yapılan saldırı ve baskılar bunun örnekleridir.

MC hükümeti, Danıştay ve Anayasa Mahkemesi gibi yargı organlarının kararlarını küçümseyerek, görmezlikten gelmekte, uygulamamaktadır. Buna gerekçe olarak ta yürütmenin yasama erkini temsil eden bu kurumlarca denetlenip, dengelenemeyeceğini, esas gücün yürütme organı (yani hükümet) olduğunu açık-

ça beyan etmektedir. Böylece burjuva demokrasisinin temel ilkesini bile inkâr ve reddetmekte olduğunu açıkça göstermiş olmaktadır.

Burjuva politik gericiği, burjuva demokrasisinin diğer bağımsız gücü olması gereken, yasama organının da (meclis - senato) yetkilerini azaltmaya ve gücünü kırmaya çalışmaktadır. Bunu yaparken daha başka yöntemler kullanmaktadır. Kanun kuvvetinde kararname yetkisi istemek ve kullanmak, Cumhurbaşkanını daha geniş yetkilerle donatmak istekleri ile Milli Güvenlik Kurulu'nun varlığından her fırsatta yararlanmaları, yasama organının yetkilerini, yürütme organına geçirmek yolunda atılmış adımlardır. Öte yandan NATO, CENTO gibi politik - askeri topluluklara, AET, Enerji Ajansı gibi politik - ekonomik birliklere girilmesi ve sıkıca bağlanması ve askeri - endüstriyel komplekslerin kurulması, siyasal iktidarın gizlilik, ulusal güvenlik, ulusal yarar ve benzeri kavramlara sığınarak, uluslararası politik gericiğın koşul ve emirlerini yasama organından geçirilmeden veya yasama organında oldu - bittiye getirerek halkımıza dayatmasına olanak vermektedir. Bu yollarla yasama organının yetkileri fiilen kısılmış ve yürütme organı çok önemli konularda tek yetkili kılınmış olmaktadır.

Ne varki bütün bunlar, tekelleşme sürecindeki büyük burjuvazinin, politik gericiği toplumumuzda yürütmesine yine de yetmemektedir. Ek destekler gerekmektedir. «Savaş hali ve tehlikesi» dolayısıyla ilân edilmiş olan sıkıyönetim, yine egemen burjuvazi çevrelerinde düzenlenen saldırılar bahane edilerek açıkça «iç güvenlik - nedeniyle» olduğu söylenerek sürdürülmektedir. Uygulamada ise, gerici güçlerin elindeki yasa dışı, temel hak ve özgürlüklere aykırı yasaklama ve kısıtlamaları, halkımıza dayatmasını sağlamaktadır. Sıkıyönetim kararıyla Ankara'daki tüm

grevlerin, diğer şehirlerde çoğu grevin yasaklanıp, kısıtlanması emekçi halkımızın, daha çok sömürülüp, ezilmesini sağlamaktadır. Öte yandan bu tür kararlar yüzeyde, sıkıyönetimce verilmiş görüldüğünden, yürütmenin (hükümetin) bu uygulamalardan dolayı, yargı ve yasama organlarının denetlenme ve düzeltilme olanağı bulunmamaktadır.

Gerici iktidar, temsilcisi olduğu emperyalist - büyük burjuvazinin çıkarlarına daha iyi hizmet edebilmek için, aldığı halk zararına kararların uygulanmasında ortaya çıkabilecek bürokratik engelleri de ortadan kaldırmak istemektedir. Bir çoğu teknik eleman olan ilerici, yurtsever devlet memurunu, birbiri ardınca görevden almakta, işten çıkarmakta veya «zararsız» yerlere sürmektedir. Yerlerine egemen burjuva çevrelerinin özenle yetiştirip sunduğu, onlara hizmette kusuru görülmemiş, halkımıza hizmeti ise hiç düşünmemiş kadrolar yerleştirilmektedir.

Bütün bu anti-demokratik gelişmeler, tekelleşme sürecindeki büyük burjuvazinin politik gericiğe böylesine sarılması, dünyada ve yurdumuzda çökmekte olan egemenliklerini «son deminde» ve «can havliyle» savunma sınıf içgüdüsünden kaynaklanmaktadır. Ticaret ve Sanayi Odaları ve Borsaları Birliği'nin Mayıs ayında yapılan Genel Kongresi, tekelleşen büyük burjuvazinin, iç çekişleri keskinleşen burjuva cephesini, korku zımkı ile birleştirmek ve böylece gün geçtikçe daralan toplumsal tabanını korumak çabasını açıkça gözler önüne sermiştir. «Sol tehlikeye karşı birleşelim» çağrısı, gerçekte, biz teknik elemanların da bir parçası olduğu emekçi halkımıza karşı, yani toplumsal tabanı gün geçtikçe genişleyen demokrasi cephesine karşı birleşme çağrısıdır.

Gerçekte, dünyada ve yurdumuzda gelişen ve güç-

Sonu : 10 da

seçmeler

YEDİ EMİN

AP Eskişehir Senatörü ve Cumhuriyet Senatosu Grup Başkanvekili Ömer Ucuzal, «Yediemin» olarak elbiselik kumaşı zimmetine geçirerek delegelere dağıtmış ve seçimi kazanmış.

Eskişehir Barosu avukatlarından Yılmaz Tokma'nın açıkladığı belgelere göre; Eskişehir Asliye 1. Hukuk Mahkemesi'nin 1969 - 373 esas, 1973 - 743 karar sayısı ile Ucuzalın 17.700 liralık kumaşı zimmetine geçirdiği, ortaya çıkmış ve Yargıtay 4. Dairesi bunu onayladığı için Ucuzalın maaşına haciz konmuş.

Bize kalırsa bu haciz derhal kaldırılmalı ve Sayın Senatörden özür dilemeli:

Kendi isne emanet edilen o kadar kumaşın bir metresine bile el sürmeyen, sadece millete hizmet edebilmek amacıyla delegelere dağıtarak Senatör seçilen muhterem zatın maaşına haciz konur mu?

KOMÜNİST Mİ DEĞİL Mİ?

MHP'nin meşhur Başbuğu Türkeş, partisinin Büyük kongresinde :

— «Faşizm tehlikesinden bahseden komünisttir,» demiş.

Bir gün sonra 19 Mayıs dolayısıyla mesaj yayınlayan Cumhurbaşkanı Korutürk ise :

«Faşist tehlikesi»nden söz etti.

Hoppala... Şimdi n'olacak?

BAKAN MI AVUKAT MI?

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Selahattin Kılıç'ın, yetkilerini aşarak yabancı şirketlere yılda 80 milyon lira kâr sağladığını ileri süren CHP, bir gen-soru önergesi vermiştir.

M.C.'nin onaylarıyla, önergenin reddedildiği toplantıda, CHP sözcüsü saf saf soruyor :

— «Kılıç, Cumhuriyet Hükümetinin bir bakanı mı, yoksa yabancı şirketlerin avukatı mı?»

Bunda şaşacak ne var bayım?

Ha Milliyetçi Cephe, ha Mobil Company. Aralarında bir fark var mı?

Bir kere ikisinin de isimlerinin baş harfleri aynı: M.C.

Amblemleri de öyle: M.C.'nin elebaşının amblemi kır beygir, ötekini amblemi ise kanıtlı bir beygir...

Birbirine bu kadar özdeş olan iki örgüt arasında teklif teklüf mü olur?

KOMANDO SALDIRISI

29 Mayıs FETİH Günü'nde Gaziantep Eğitim Enstitüsü'ne saldıran komandolar, biri kız olmak üzere üç öğrenciyi ve halktan da yedi kişiyi yaralamışlar.

— «Bu da haber mi?» diyeceksiniz.

Doğru. İşledikleri cinayetlerin ve saldırılarının hesabını o derece şaşırık ki, bir kaç kişiyi yaralamaları artık haber niteliğini yitirdi.

Peki, «Polis, öğrencilerden 10'unu, halktan da 60 kişiyi gözaltına almıştır.» dersek bu da mı haber değil?

— «Ohoo! Eski taktik. Faşistler saldırı düzenler, yurtseverler içeri alınırlar...»

Ya haberin sonuna ne dersiniz :

— «Berberde traş olan bir vatandaş ta gözaltına alınanlar arasındadır.»

AMEL DEFTERİ

Bursa'da Ulucami içinde bir kara tahtaya yazılan yazı dolayısı ile savcılık tahkikat açmış.

Solcular ve sağcılar gayetle dinsel, bilimsel ve filimsel olarak tarif eden yazıya göre :

«Sağcılar, (ihtiral mevkiinde bulunan yüksek haysiyet sahipleri kendilerinden istifade olunan uğurlu zaatlardır ki, amel defterleri sağ ellerine verilen sağcılar) ne mutludurlar.

«Solcular(süm yerine mensup uğursuz sol kol ve alçak mevkide bulunan değersiz kimselerdir ki; amel defterleri sol eline verilen solcular) ise ne acıklı durumdadırlar.»

Buraya kadar neyse. «Bilimsel öğretiyi» camiye kadar sokmuşlar, helâl olsun deyip geçebildik.

Ama, günlük bir gazetenin «düdüklü tencere» köşesinde «çok daha bilimsel» bir yazı sayesinde sol ve sağın «cemaziyül evvel» ini öğrenince, sizlere de aktarmadan edemedik.

Sağ ve sol sözcükleri Hazreti Muhammed Aleyhisselâm devrine kadar gitmezmiş ve Türkçe, İngilizce Kur'an'da sağ ve sol kavgalara ait bir sure yokmuş.

Zira Karl Marks 1800'lerde yaşamış. Ondan önce ne solculuk, ne sağcılık varmış.

Gördünüz mü kültürü?

DANDY GELİYOR

Geniş halk yığınlarını ilgilendiren önemli yasa tasarıları yıllarca Meclis komisyonlarında Sağ Cephe tarafından uyutulurken, mebus maaşlarını net 8000 lira artıran kanun 2 dakika 13 saniyede çıkınca; işçiler, köylüler, memurlar, emekliler yaygarayı bastı.

yüksel birdal

Bunda kızacak ne var Allah aşkına?
Çoğunun maçaşı kumar borcundan dolayı hacizli olan Vekillerimiz aç mı otursunlar yani?
Aleyhte oy kullanan MSP'li Şener Battal :
— «Sayın Başkan bunu lütfen zapta geçin»

deyince,

— «Sahtekârlık yapma» diye bağırarak muhterem vekillerimize ne karşılık vermiş?

— «Benim, sizin gibi kumar borcum yok ki, maaşımın artmasını isteyeyim.»

Bu milletin, Vekillerinden 8000 liracık zammı esirgediğini el-alem duysa, rezil oluruz. Gazetecilerin diline SAKIZ olmamak için, kanunun görüşülceğini AP ve CHP kulislerinde:

— «Dandy geliyor, haydi içeri» diyerek ilân etmelerine hayran kaldık doğrusu.

Siverek'te işçi Hasan, çiftçi Mustafa Ekmekçi'ye sormuş:

— «Milletvekilleri, Senatörler hangi sendikaya kayıtlıdır? Toplu sözleşmelerini kim yapar?»

— «Anlamadım.»

— «Ben işçiyim. Bizim sendikamız, toplu sözleşmeyle iki yılda 10 liralık zammı zor aldı. Onlar iki dakikada 8 bin lira zam alıyorlar. Sendikalarını öğrenelim de, biz de girelim oraya.»

Başı : 2 de

gün etkili bir hizmet periyodunu akla getirecektir.

Madde 12 :

Bu uzlaşmanın resmi anlaşmaları ILO genel yönet-

menince onaylanacaktır.

Madde 13 :

1) Bu uzlaşma sadece ILO nun, imzaları ILO Genel Yönetmenince kaydedilmiş üyeleri için bağlayıcıdır.

2) Bu uzlaşma iki üyenin imzasının yönetim kurulunca kaydedildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

3) Bu andan itibaren her üye devlet için uzlaşma imzalandığı tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 14 :

1) Bu uzlaşmayı imzalayan bir üye, kayıt için Genel Yönetmenine başvurmasıyla, yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak on yıl sonra uzlaşmanın yürürlükten kalktığına dair itirazda bulunabilir.

2) Bu uzlaşmayı imzalayan her üye devlet, yukarıda belirtilen on yılın bitiminde itiraz hakkını kullanmazsa, on yıl daha uzlaşmaya bağlı kalır ve bu uzlaşmaya bu maddede belirtildiği şekilde her on yıl sonunda itiraz edebilir.

Madde 15 :

1) ILO Genel Yönetmeni ILO'nun bütün üyelerinin imzalarının onayını ve itiraz için başvurularını duyuracaktır.

2) İmza için başvuran ikinci üyeyi örgüt üyelerinin, uzlaşmanın yürürlüğe gireceği tarihe dikkatlerini çekecektir.

Madde 16 :

Birleşmiş Milletler Yetki Yönetmeliğinin 102. Maddesi uyarınca ILO Genel Yönetmeni yukarıdaki maddelere göre yapılacak bütün imza ve itirazları onay için Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bildirecektir.

Madde 17 :

ILO Yönetim Kurulu gerekli gördüğünde bu uzlaşmanın gerçekleşmesi hakkında Genel Kurula rapor verecek ve Kongre tutanağının kısmen veya tamamen değiştirilmesi sorusunun konmasının istenip istenmediğini araştıracaktır.

Madde 18 :

1) Kongre bu uzlaşmayı kısmen ve tamamen değiştiren yeni bir uzlaşma kabul ettiğinde; ailesine bu hüküm getirmiyorsa,

a) Bir üyenin yeni değişik uzlaşmayı imzalaması halinde bu uzlaşma kendiliğinden iptal olur ve yukarıdaki Madde 14 e bağlı kalmadan, eğer değişik uzlaşma yürürlüğe girdi ise, bu uzlaşmaya itiraz etilebilir.

b) Yeni değişik uzlaşma yürürlüğe girdiğinden başlayarak bu uzlaşma imzaya kapanmış olur.

c) Bu uzlaşma, uzlaşmayı imzalamış fakat yeni değiştirilen bir uzlaşmayı imzalamamış her üye için yürürlükte kalır.

**TÜRKİYE'DE UYGULANAN SÜREKLİ
EĞİTİM YETERSİZDİR**

Emeğin verimliliğini arttırabilmek için sürekli eğitimin gerekliliği, gerek Kapitalist ülkelerde, gerekse sosyalist ülkelerde kabul edilip bu konuda bazı uygulamalar yapılmaktadır. Türkiye'de bazı büyük kuruluşlarda ve çok yetersiz olarak, çok az bir kesim için eğitim kursları açılmaktadır. Örneğin: TEK, PTT, İETT, Denizcilik Bankası. Ama bu kurslar sürekli olmamakta ve geniş bir kitleyi kapsamamaktadır. Bu ise tamamen yetersiz olmakta ve sürekli eğitim sorununa çözüm olmamaktadır.

Bunun için önerimiz ILO'nun aldığı kararlar ışığında ve ülkemiz şartları düşünülerek tüm çalışan kitleye yaygın sürekli eğitim yapılmasıdır. Sendikalaşma mücadelemizde, amaçlarımızdan biri de bu olmalıdır. Sürekli bir eğitim gereklidir çünkü, çağdaş dünyada, eğitimle yaşanan sosyal çevrenin ve iş hayatının ilişkisini birbirinden koparmış modern bir toplum düşünülemez.

**SÜREKLİ EĞİTİMLE VERİMİ ARTIRMANIN
AMACI, ÇALIŞANLARIN DAHA MUTLU
YAŞAMASINI SAĞLAMAK OLMALIDIR**

Bütün bu öneri ve yaklaşımlar, içinde yaşadığımız toplumun sosyo-ekonomik yapısından ayrı ve dışında düşünülemez. Ne kadar iyi niyetle yapılırsa yapılırsa uygulamalar farklı toplumlarda farklı sonuçlar doğurur. Şurası unutulmamalıdır ki sürekli eğitim yoluyla Bilim ve Teknoloji arasında uyum sağlamanın, ve dolayısıyla, üretimi geliştirmenin, verimi arttırmanın tek amacı çalışan insanların üretilen değerlerden en iyi biçimde pay almaları, onların daha rahat, daha mutlu yaşamalarını sağlamak olması gerekir. Çünkü, üretim güçlerinin en önemli ve temel unsuru çalışan insanlardır.

Başı : 9 de

lenen demokratik güçlerdir. Politik gericiğe ve onursavunanlara karşı olanların, ondan zarar görenlerin, yani demokratik güçlerin toplumsal tabanı her geçen gün yeni bir kesimin katılmasıyla genişlemekte ve güçlenmektedir. Bu gerçeği görmek için Mayıs - Haziran aylarında toplanan kongre ve kurultaylara, olaylara bakmak bile yeterlidir.

Mayıs ayında toplanan TMMOB Genel Kurulu'nda, emekçi halkımızın bir parçası olan mühendis ve

mimarlar, bir avuç tekelci büyük burjuvazinin ve onların siyasal iktidarının yürüttüğü, tümüyle yurt dışı çıkarlarına ve halkımıza karşı ekonomi - politikaya, artan sömürü ve baskılara karşı ekonomik ve toplumsal hak ve özgürlük isteklerini dile getirdiler.

TMMOB Kongresiyle aynı günlerde İstanbul'da toplanan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Kurulu'nda, demokrasi cephesinin en dinamik ve örgütlü kesimi olan işçi sınıfı ekonomik ve demokratik mücadelenin birbirinden ayıramıyacağı gerçeğini dile getirmiş, dışa bağımlı tekelci büyük burjuvazi ve onun emrindeki MC iktidarının programı ve uygulamalarına karşı tepkisini, mücadele kararlılığını göstermiştir.

Demokrasi mücadelesinde tüm ilerici, demokratik örgütlerle güçbirliği yapma kararı alınmıştır. İşçiler, uluslararası tekellerin egemenliği ve onların dünya çapında sürdürdükleri sorunu ve politik gericiğe karşı verilecek ekonomik ve demokratik mücadeleden, ancak dünyadaki tüm demokratik güçlerin dayanışması ile başarıya ulaşabileceğini de halkımıza anlatmak istemiştir.

7 - 8 Haziran günleri Ankara'da 33 teknik eleman örgütünün delegeleriyle toplanan 2. Teknik Eleman Kurultayında, teknik elemanlar, toplumsal rollerini ve yerlerini bir kere daha ve doğru olarak saptadılar. 150.000 teknik elemanı temsil eden delegeler, teknik elemanların bilgi ve emeklerini halk yararına kul-

NÜKLEER SANTRALLER**Başı : 4 te**

Gerek hafif su ve ağır su sistemleri, gerekse başka ileri reaktör sistemlerinin bu yüksek yatırım, işletme ve bakım giderlerini karşılayacak olanaklara Türkiye sahip midir? İnan'ın 1974'de en azından üç büyük nükleer enerji santralini kuruluşuna başlaması, bu santralleri finanse edebilecek durumda olması Türkiye için yeterli bir örnek midir. Yüksek petrol gelirleri olmayan, Merkez Bankasında döviz rezervleri tükenmiş olan bir Türkiye için finansman önemli bir sezon değildir. Bütün 5 yıllık planlarda enerji sektörü için çok küçük oranların ayrıldığı bir ülkede tek çözüm DIŞ YARDIM mı olacaktır? Daha çok teknik içerikli bir raporda sorunun bu yana inceleme belki mümkün olamazdır. Ancak, bir yandan fuel-oil santrallerinin getireceği zararları tesbit edip, diğer yandan son tahlilde sadece DIŞ YARDIM'a bel bağlayıcı bir öneriler dizisi geliştirmek Türkiye için ne denli yararlı olur?

Nükleer enerji sorunu bir ileri teknoloji sorundur. Bu yanı sıra, tümüyle teknoloji ithalini gerektirir. Türkiye'de bu denli ileri düzeyde bir teknoloji olmadığının göre bu doğaldır. Ancak, çok uzun süreli düşünüldüğünde, Türkiye'nin nükleer enerji santrallerine sürekli ihtiyacı olacağı kabul edilirse, bu ileri teknolojinin Türkiye'nin öz teknik gücü tarafından çözümlenmesi için yöntemleri geliştirmek gerekli değildir. Üniversite programlarından, Bilimsel Araştırma yapan kurumlara kadar, bu konuda ayrıntılı bir çalışma programı yapılmamaktadır?

En önemli sorunlardan biri de ham madde sorunudur. Uranyum ve thoryum konusunda Türkiye, fuel-oil'den çok daha fazla dışa bağımlıdır. A.B.D.'nin uranyum satışını durdurduğu veya kısıtladığı doğrultusundaki haberlerin yaygınlaştığı bir dönemde, ham madde sorunu önem kazanmaktadır. Dış politikadaki en küçük bir gelişmeden etkilenebilecek bir enerji ham maddesi politikası, temel direği enerji olan ekonomik hayatımızı nasıl etkileyecektir?

Öyle sanıyoruz ki, bu soruların cevaplarını da içeren bir rapor daha gerçekçi olacaktır. «En pahalı enerji, olmayan enerjidir» felsefesine dayalı bir politikanın dışa bağımlılığı arttırıcı bir enerji politikasına, uzantısı olduğunu bilerek, kendi öz kaynaklarımıza dayalı bir enerji politikasına uygun bir yol bulmak, Türk halkının çıkarlarını düşünen tüm teknik elemanların görevidir.

«Comparison of Different Nuclear Strategies in Turkey's Electric Power System», Ahmet KÜTÜKÇÜOĞLU, Dr. Salih Güntay, M. Sc., Nuclear Energy Division, Turkish Electricity Authority, February 1975.

lanmak, artan yoksullaşma ve sömürülmesini önlemek, iş bulabilmek, iş güvenliğine kavuşmak, tüm çalışanlarla beraber bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine daha etkin bir şekilde katılabilmek için sendikalarda, örgütlenmelerinin gereğini vurguluyarak, bu yönde daha güçlü bir şekilde örgütlenerek mücadele etme kararı aldılar.

Gazeteler hergün, geniş memur yığınlarının, öğretmenlerin, öğrencilerin, yoksul köylülerin, serbest meslek sahiplerinin, esnaf ve zanaatkarların MC iktidarında simgelenen politik gericiğe ve onun yol açtığı artan sömürüye karşı, ekonomik ve demokratik talepleri için verdikleri mücadeleler ile dolup taşıyor. Her gün yeni bir toplumsal kesim veya batmanın daha örgütlenerek demokrasi cephesinde ekonomik - demokratik taleplerle mücadeleye girdiğini görüyoruz.

Günümüzde demokratik mücadele veren güçlerin toplumsal tabanı nicelik ve çeşitlilik olarak genişleyen, demokratik mücadelenin içeriği ve gündemi de zenginleşmektedir. Demokrasi mücadelesi günümüzde, salt politik hak ve özgürlükleri korumak ve geliştirmek (politik demokrasi) mücadelesi olmaktan çıkmakta, ekonomik demokrasi yönünde yeni talepler ve mücadelelerle zenginleşip gelişmektedir.

Başarı, sömürülerini sürdürmek için politik gericiğe sarılan bir avuç dışa bağımlı tekelci büyük burjuvazinin değil, elbette gelişen, büyüyen, zenginleşen demokrasiden yana güçlerin olacaktır. Ne varki bu amaca daha çabuk varabilmek, bu genişleyen toplumsal tabanı oluşturan demokratik güçlerin, ortak ve somut demokratik hedefler için güçbirliği yapmalarıyla, demokrasi cephesini bu yolla güçlendirmeleriyle olanaklıdır. Biz teknik elemanlar da acil ekonomik - demokratik isteklerimizi bir an önce elde etmek istiyorsak, önce kendi içimizdeki bütünselliği pekiştirmeli ve halkımızın vardığı bu genel demokratik mücadelede, diğer örgütlerle güç birliği içinde, onurlu yerimizi almalıyız.

**TÜTED İSTANBUL ŞUBESİ
ÜYELERİ TOPLANDI****Başı : 3 de**

sa zamanda, ayrıntılı bir çalışma programı hazırlamalı, bu programı İstanbul'daki tüm üyelerine göndermeli ve İstanbul'daki üyelerinin tümüne açık bir toplantı düzenlenmelidir.

- İstanbul'da gerek işyerlerinde, gerekse bölgesel olarak toplantılar düzenlenmelidir.
- Diğer teknik eleman örgütlerinin tümü ile ilişki kurulmalıdır. Bu örgütleri bir araya getirilmelidir.
- Memur dernekleri ve örgütleri ile ilişki kurulmalıdır.
- Üyelerin somut sorunlarını dile getirmek üzere çeşitli biçimlerde basın toplantıları düzenlenmelidir (Örneğin açık hava basın toplantısı).
- Teknik elemanların örgütlenmesi yolunda, olanaklar ölçüsünde mevcut TMMOB işyeri temsilcilerinden sonuna kadar yararlanılmalıdır.
- Ücretli çalışan teknik elemanların izin ve sigorta haklarına sahip olmaları yolunda mücadele verilmelidir. Bu konuda mevcut teknik eleman örgütlerinin yönetmelikler çıkararak, üyelerinin sigortalı olmaları yolunda bağlayıcı kararlar alınması sağlanmalıdır. (Örneğin, mühendis ve mimarların bürolarda çalışırken sigortalı olmalarını sağlamak için TMMOB bir yönetmelik çıkarmak için çalışmalar yapabilir). Böylelikle sigortalı teknik elemanların sendikalaşması için TÜTED'in çalışma yapacağı bir alan doğabilecek.
- TÜTED işyeri temsilcilikleri ve mümkün olan yerlerde TÜTED İŞYERİ KOMİTELERİ oluşturulmalıdır. Bunların görevleri ayrıntılı olarak saptanmalıdır.
- Sendikal hakkı olup da henüz sendikalaşmamış olan teknik elemanlar tesbit edilmelidir. Bu üyelerin çalışmakta oldukları işyerlerindeki sendikalarla ilişki kurularak bu kesimin sendikalaşması sağlanmalıdır.
- İşçi Konfederasyonları ve işçi sendikaları ile ilişkiler kurulmalı, bu kuruluşların tüm çalışanların ve tüm teknik elemanların sendikal haklarına kavuşmaları yolunda genel anlamda, teknik elemanların toplu sözleşme kapsamına alınmaları yolunda da özel anlamda yardımları sağlanmalıdır.
- Eğitime önem verilmelidir. Teknik elemanların toplumdaki yerinin emekçilerin yanı sıra olduğu sürekli vurgulanmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.

TÜTED'in İstanbul'daki örgütlenmesi yolunda önemli bir adım olan toplantı sonunda, beş işyerinde TÜTED işyeri temsilcilikleri ataması yapılmıştır

12 mart üzerine

ersin kaya

12 Mart Döneminde Dışa Bağını Tekelleştirme/Dr. Ahmet Aker İnceleme / Sander Yayınları 112 sayfa - 10 Lira

Bugünlerde yargı organları, faşizmin evrensel niteliklerinden birini belgeleyen kararlar verdiler. Vapurları batırmak, köprüleri uçurmak, kültür saraylarını yakmak iddialarıyla, bir vakitler büyük tantanayla ve idamları istenerek, mahkemeye sevk edilenlerin suçsuzlukları yargıtayca onaylandı. Yargıtay kararı faşistlerin hâlen iktidatlarını ekonomik sorunlar dışında tutmak, demokrasiyi kısıtlamak için bir umacıyı kovalamak taktiklerinin belgesidir. Tıpkı Almanyadaki meclis binası yangınında olduğu gibi, Türkiye'deki Sabotaj Davasında da gerçekler, geç de olsa herkesçe kabul edilebilir hale dönüşmüştür nihayet.

Her ay bir kitap köşemizde, sabotaj davalarının ardındaki gerçekleri, açıkçası Türkiye'deki faşizmin ekonomik temellerini ortaya koyan bir kitabı tanıtacağız bu sayımızda.

Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Ahmet Aker 12 mart yönetiminin toplumun hangi sınıflarının yararına işlediğini, hangi ekonomik temele dayandığını araştırmış.

Beraberce izleyelim, 12 mart 71'de yürürlüğe konan yönetim işçilere ne getirmiştir? «Uygulanan grevler dörtte bire indi; grev uygulanan işyeri sayısı beşte bire indi. Üstelik, eskiden pek görülmeyen grev erteleme uygulaması yaygınlaştı.» (sayfa 90). «Bir yandan grevler azaltılırken, diğer yandan uygulanan lokavtlar artıyordu. 1970 öncesi uygulanmayan lokavtlar, 1972 de görülmemiş bir seviyeye ulaşmıştı.» (sayfa 91). «Sigortalı işçilerin gerçek ücretleri 1971 de %5,1, 1971 de %1,4 ve 1973 de %3,9 düştü»

Bu notlardan çıkarılacak sonuç 12 martın işçilere bir şeyler getirmekten çok işçilerden bir şeyler götürdüğü biçiminde olmalıdır.

Tekeici sermaye kesimine 12 martın nasıl baktığını da araştıralım:

Zamanın Maliye Bakanı Mesut Erez diyor ki: «... sanayiye düşük faizli kredi verilmesini ve düşük faizle normal faiz arasındaki farkın bütçeden karşılanmasını önermiş bulunuyorum...» (sayfa 17)

Tekeici sermaye kesimine sunulan asıl büyük pasta Teşvik Tedbirleri Tasarısıydı. Bu tasarıya:

Teşvik tedbirlerinden yararlanmak için proje esası kaldırılıyor, yatırımdan elde edilen kârlar 10 yıl vergi muafiyeti kazanıyor, kurumlar vergisi 100 milyon liraya kadar ödenmeyebiliyor, kullanılan yerli yatırım mallarının alış fiyatının % 10 u devletten tahsil ediliyor, devlet teşvik gören firmanın mallarını bir süre satın almayı garanti ediyor ve başka vergi indirimleri getiriliyordu. (sayfa 26).

Şimdiki Maliye Bakanı Yılmaz Ergenekon o sıra Türkiye Odalar Birliği Genel Sekreteridi. Özel kesimin ve yabancı sermayenin çıkarlarını savunmakla görevlidir:

«Teşvik tedbirleri Tasarısı yeterli değildir. Finansman sorununa bir çözüm getirmiyorlar. Ayrıca, alt yapı sorununu da çözümüyorlar. Yatırımların gelişmemiş bölgelere kaydırılmasını da sağlamıyorlar. Teşvikte, yerli yabancı sermaye ayrımı yapmak doğru değildir.» (sayfa 28).

Özel kesim ve tekeici sermaye hakkında hükümet tutumlarını başbakan Naim Talu'nun veciz ifadesi ile bitirelim. «Özel Sektörün daima yanındayız...» (sayfa 56).

Köylü kesime dönelim. Türk - Amerikan Tarım komisyonunun önerdiği tedbirlerle köylülüğün kalkındırılmasını da ele alırız 12 mart hükümetleri:

- 1) Köylüler anıson, mercimek ve püre otu yetiştirsin;
- 2) Turistleri Afyon kalesine götürmek için her köylüye, turiste kiralanmak üzere bir eşek verilsin;
- 3) Eşiğe yabancı sermayenin gelmesi teşvik edilsin ve çok yakında turistik tesislerin kurulmasını sağlasın» (sayfa 70).

Haşhaş ekimi yasaklandığına göre püre otu ve mercimek ekerek köylüler geçimlerini düzene sokabilirlerdi. Ne yazık ki köylüler püre otunu bilmediklerinden ekemediler, eşek dağıtma programı da uygulanmayınca ciddi program uygulama şansını yitirdi.

İncelemenin 12 mart dönemiyle ilgili yargılarını koyarak yazmamızı noktalayalım:

«İktisadi artmış, mülksüzleştirilen köylü, esnaf ve sanayi küçük üreticisi zor durumda kalmıştır.

Teşvik tedbirleri teknoloji ve ham madde yoluyla dışa bağımlılığı artırmıştır.

12 Mart döneminde, iktisadi politikayı belirleyici ve yönetsel güç büyük sanayi sermayesi olmaya çalışmıştır.

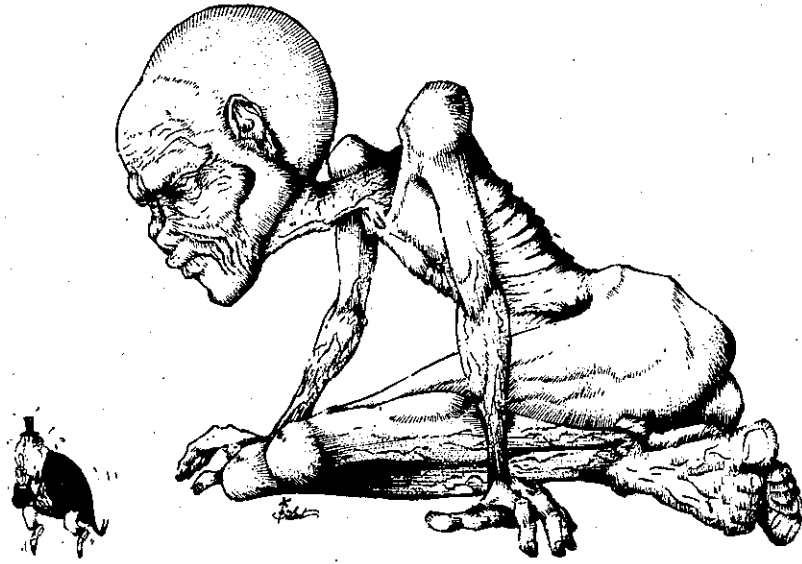

1974
KARİKATÜRLERİ

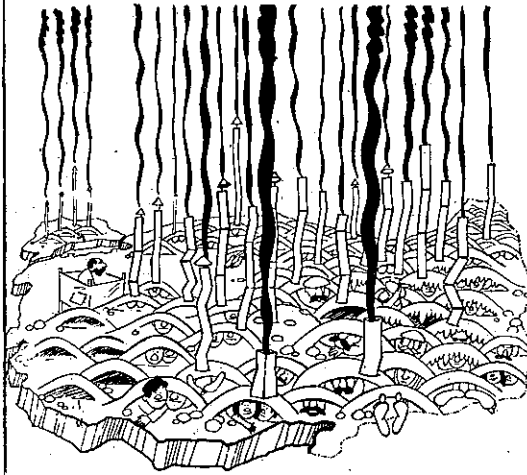
Şevket Sürek

Karikatür albümlerinden seçmeler yaptığımız bu sayıda bu kez Karikatürçüler Derneği'nin yayınladığı 1974 Karikatürleri'nden seçmeler sunuyoruz.

Bülent Arabacıoğlu

Necmi Rıza Ayça

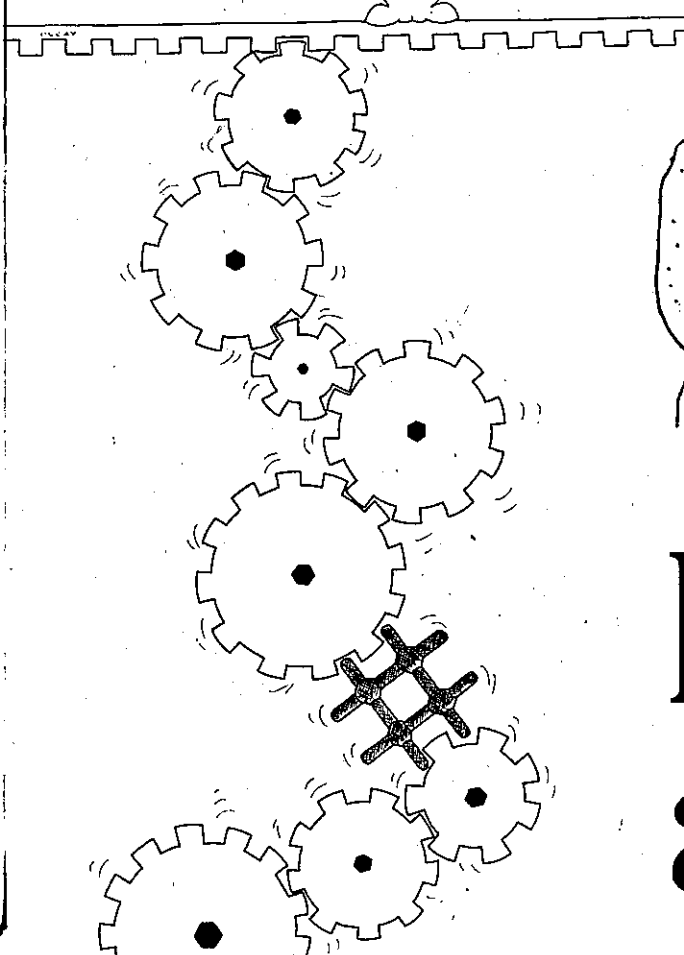

SANAYİLEŞEN TÜRKİYE!

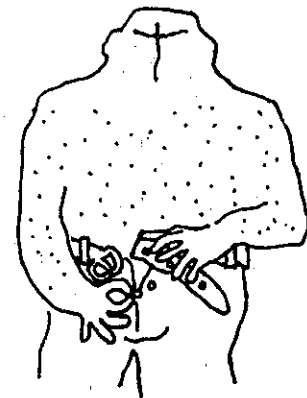
Oğuz Aral

Olçay Özsever

Mete Akalın

aile şirketleri halka açılmaya başladı

halka acılıyor!

bir adım ileri

Başı 1'de

ratik tüm girişimlerin karşısına çıkabilmek için yine örgüt-
lülüğün yararı büyüktür. Sendikalaşmanın tek gündem
maddesi olarak, seçilmesi ile, bu sorunun nasıl çözülece-
ğine, pratikte karşılaşılabilecek engellerin nasıl aşılabilece-
ğine somut cevaplar bulunabilmesi mümkün olmuştur.

150 bin teknik elemanın temsil edildiği kurultay, mü-
hendisiyle mimarıyla, teknikeriyle teknisyeniyle, teknik
öğretmenleriyle teknik elemanların ortak amaçlar etrafın-
da birleşmelerini güçlendirdiği gibi, öbür çalışanlarla tek-
nik elemanların birlikteliğine de sahne olmuştur. İşçi sen-
dikaları, memur dernekleri, gençlik dernekleri kurultaya
katılmışlar, kendi açılarından teknik elemanların demok-
ratik mücadeledeki yerlerinin değerlendirmesini yapmışlar-
dır. Özellikle Sosyal-İş, Kimya-İş sendikaları başkanları
somut problemler üzerine yararlı görüşlerini açıklamış-
lardır. Sendikal hakların elde edilme durumunda hangi so-
runlarla karşılaşılabilirliği sergilenmiş bu arada örgüt-
lenme özgürlüğü bakımından teknik elemanlardan bir a-
dımı önde bulunan işçilerin nisbeten düzeltilebilen ekono-
mik durumlarına dikkat çekilmiştir.

Memur dernekleri temsilcileri de soruna teknik ele-
manların baktığı açıdan yaklaşmışlar, temelde tüm çalı-
şanların demokratik mücadelelerinin bölünmezliğini sa-
vunmuşlardır.

Kurultayda yer yer uzun tartışmalar olmuştur. Ancak
bu tartışmalar sağlıklı görüşlerin ortaya çıkmasına, dola-
yısıyla teknik elemanların birlikteliğinin güçlenmesine ve
sile teşkil etmiştir. Nitekim kararların tümü oybirliği ile
alınmıştır.

Örgütlenme konusunda neier yapılabileceği, kurulan
«Kurultay Sonrası Çalışmalar Komisyonu» raporu ile ku-
rultaya getirilmiştir. Ulaştığımız yeni noktayı ana hatla-
rıyla ortaya koyması bakımından, raporun Kurultayca o-
nayan biçiminden alıntılar yapalım:

Teknik Elemanların Sendikalaşma Mücadelesinin il-
keleri ve programı:

Teknik elemanların sendikal haklar mücadelesi, hal-
kımızın ve tüm çalışanların mücadelesinin bir parçasıdır.
Siyasi partilerle ilişkilerde, teknik elemanların örgüt-
sel bağımsızlıkları titizlikle korunmalıdır.

İşçi sınıfının sendikal örgütleri ile ortak sorunlar et-
rafında somut çalışmalar ve dayanışma geliştirilmelidir.

Teknik elemanların sendikal hakları mücadelesi bir
bütündür. Bu bütünlük, tüm teknik eleman örgütlerini ve
örgütlerin tabanlarındaki farklı kesimleri kucaklamalıdır.
Yoksulluğa işsizliğe ve ücretli çalışmaya itilen serbest
çalışan teknik elemanlar da, sendikalaşma mücadelesinin
bir parçası olarak ele alınmalıdır.

Sendikalaşma doğrultusunda ortak programlar oluş-
turulmalı, bu programların oluşturulmasında ve uygulan-
masında örgütlere sorumluluk verilmelidir.

Örgütlenmede işin yapıldığı yer esas alınmalı, yapay
çelişkiler işyerinde yokedilmelidir.

Sendikalaşma işçi sendikaları içinde olmalıdır.

Teknik elemanların daha güçlü ve ileri düzeyde örgüt-
lenmesi için:

Teknik elemanların sendikal haklarını elde etme mü-
cadelesi, tüm teknik elemanları, çatısı altında toplayan
demokratik bir kitle örgütünün önderliğinde verilecektir.

Tüm Teknik Elemanlar Derneği (TÜTED) bu önderliği
üstlenebilecek nitelikte tek örgüttür.

TÜTED, vereceği mücadelede tüm meslek örgütleri-
mizce desteklenmelidir. Bu desteğin somut olarak ger-
çekleştirilebilmesi için TÜTED Merkez ve Şube Yönetim
Kurulları, TÜTED çatısı altında tüm teknik eleman örgüt-
lerini bir araya getiren bir danışma kurulu oluşturmalıdır.
Bu, TÜTED'in güçlenmesi için izlenecek somut bir çalı-
şma biçimidir.

Örgütlenme - eylem diyalektik bütünlüğü içinde, ge-
lecek Teknik Eleman Kurultayına kadar, TÜTED'in önderli-
ğinde önce bölgesel ve sonra genel forum yada forumlar
oluşturulmalıdır.

Gelecek yıl toplanacak 3. Teknik Eleman kurultayının
düzenlenmesi ve yönlendirilmesi için TÜTED görevlendiril-
melidir.»

Bu özetlediğimiz kararları ve yukarıda belirttiğimiz
nitelikleriyle 2. Türkiye Teknik Eleman Kurultayı, çalışan-
ların örgütlenmesinde ileri bir adım olarak gerçekleşmiştir.

aydınlığa doğru

HEDEF : İŞÇİ SENDİ

Başı 1'de

medir. Çünkü çözüm son tah-
li'de politiktir. Teknik ele-
manlar burjuva sınıfının mı
yoksa işçi sınıfının mı yanın-
da yer alacaklarına karar ver-
mek zorundadırlar. Teknik
uzman kadroların bilimsel ve
teknolojik gelişme sonucu gi-
derek işçileştikleri bir gerçek-
tir. Çünkü teknik elemanlar
gelişmelerle birlikte, üretime
anti-değer üreterek katılma-
ya başlamaktadırlar.

GELECEK UMUT VERİCİDİR

Türkiye'nin toplumsal yapı-
sındaki gelişmeler umut veri-
cidir. Objektif olarak gelişme
demokrasi, anti-emperyalizm
yolundadır. Bu objektif geli-
şmeyi subjektif gelişmeyle ta-
mamlamak önemlidir. Gele-
cek bizimledir, tarih bizimle-
dir.»

Boran'dan sonra TSİP adı-
na Genel Sekreter Yalçın Yu-
sufoglu, TEP adına Genel
Başkan Mihri Belli ve SP adı-
na Genel Başkan M. Ali Ay-
bar konuşmuşlardır.

Yusufçuoğlu özetle, üretici
güçlerin gelişmesini engelle-
yen kapitalizmin engelleri kal-
dırılmalıdır, teknik elemanlar
işçi sınıfının yanında yer al-
mak zorundadır demiştir.

Mihri Belli, teknik eleman
örgütlerinin faşizmin en ka-
ranlık günlerinde bir ışık ol-
duğunu söylemiş, bu devrim-
ci geleneğin devamını istemiş
ve emperyalist sömürü siste-
minde yer alan aydınlar ola-
rak Türkiye'yi sömürden
kurtarmak ve gerçekten de-
mokratik bir hale getirmek
«görevimizdir» demiştir.

M. Ali Aybar ise MC hükü-
metinin milliyetçilik anlayışı-
nın Anayasa'nın milliyetçilik
anlayışına aykırı olduğunu
örneklerle ispatlamıştır.

Kurultayda Sosyal-İş Genel
Başkanı Özcan Kesgeç, Kim-
ya-İş Başkanı Dinçer Doğu,
Petro Kimya İş Başkanı Yıl-
maz Özdemir, Tüm-Der Baş-
kanı Mithat Görkem, Mem-
Der Başkanı Ahmet Kaya da
konuşmuşlardır.

KOMİSYON RAPORLARI

Kurultayın ilk günü kuru-
lan ana sorunlar ve kurultay
sonrası çalışmalar komisyonu
raporları ikinci gün tartışıl-
mıştır. Özellikle kurultay son-
rası çalışmalar komisyonu
raporu üzerinde tartışmalar
yoğunlaşmış ve bazı değişik-
likler yapılarak her iki ra-
por kurultay delegelerinin
oybirliğiyle kabul edilmiştir.

ÖĞRENCİLER

YÖNETİME

Başı 3 de

söyle devam ediyordu:

İdeolojik düzeydeki çökün-
tü ve iflas, iktisadi ve politik
düzeylerde olduğundan daha
hızlı, yürür. Emperyalizm in-
sanlara olumlu toplumsal de-
ğerler verebilme yeteneğini
kesinlikle kaybetmiştir. Dola-
yısıyla, bünyesinde, iktisadi
ve siyasi buhranların yanı sıra,
çeşitli ideolojik buhranlar
da barındırmaktadır. Varoluş
çuluktan hipiliğe kadar bir
dizi çağdaş ideolojiler emper-
yalist bunalımın çeşitli za-
man ve mekânlarda ideolo-
jik düzeyde patlak veren buh-
ranlarının büründüğü biçim-
lerdir.

«Bir ülkenin eğitim ku-
rumlarının yapısı, o ülkenin
genel politik eğilimlerini sı-
nıfsal yapısını yansıtır. Poli-
tik hayatta görülen ittifaklar,
karşıtlıklar bu kurumlarda
da kendini gösterir.

GELENEKSEL ANTI - DEMOKRATİK TUTUM

«Türkiye'nin sınıfsal ve po-
litik yapısının geleneksel bir
özelliliği olan anti-demokratik
tutumun, eğitim kurumları-
mıza çok köklü bir şekilde
yerleşmiş olduğunu da görü-
yoruz. Bu, yalnız siyasi an-
lamda anti-demokratik bir
tutum değil, ilk ve orta öğre-
nim basamaklarından başla-
yıp yüksek öğrenime kadar
gelen pedagojik anlamda bir
anti-demokratik tutumdur.

«Bu sistem, aynı zamanda
çarpık bir ekonomik yapının
uzantısıdır. İçeriği büyük öl-
çüde ithal malı, biçimi büyük
ölçüde çağ dışı bir sistem-
dir.»

YAPISAL ÇÖZÜMLEME

Prof. Dr. Ümit Doğanay bil-
dirisinin giriş bölümünde
yüksek öğrenim kurumları
nın yapısal çözümlemesini ya-
parak girmiştir.

«Yüksek öğrenim kurumla-
rı yapısı insan olan kurum-
lardır. Öğretim üyeleri, öğ-

Prof. Ümit Doğanay

retim Yardımcıları, memur-
lar ve öğrenciler yapıyı oluş-
turan unsurlardır. Yüksek
öğrenim kurumlarını oluşturan
insan topluluğu bir sınıf
değildir. Öğretim üyeleri, öğ-
retim yardımcıları, memurlar
bürokrat kesimin bir parça-
sıdır. Öğrenciler ise geçici
bir süre için bir araya gel-
miş, çeşitli sınıflara mensup
olan kişilerdir.

Doğanay siyasal iktidarla-
rın yüksek öğrenim kurum-
larıyla ilişkilerine değinerek:

«Yüksek eğitim kurumla-
rının, yapısından doğan siya-
sal hayata karışma durumu,
onları siyasal iktidarı elinde
bulunduran güçlerle karşı
karşıya getirir. İktidara ge-
len parti veya partiler, yük-
sek eğitim kurumlarını de-
netlemek, baskı altında tut-
mak isterler.

«Bu nedenle 1961 Anayasa-
sı 120. maddesi ile bu kurum-
ların özerkliğini güvence altına
almıştır. Ancak, 1971 de
yapılan Anayasa değişikliği
ve bunun takiben de kabul
edilen 1750 sayılı üniversite-
ler kanunu ile tekrar hükü-
metlerin, denetimi altına ve-
rilmislerdir.» demiştir.

DEMOKRATİK YÖNETİM

Prof. Doğanay daha sonra
özetle şu görüşleri savun-
muştur:

«Demokratik Üniversitenin
somut olarak gerçekleştiril-
mesi ancak Yüksek Öğretim
kurumları içinde yönetimin
demokratik esaslara göre ku-
rulması ile, mümkün olabi-
lir.

«Yüksek öğrenimde demok-
ratik yönetim, yetkilerin yay-

gınlaştırılması ve yönetici or-
ganlara kurumun yapısal un-
surlarının katılması ile ger-
çekleştirilebilir. Yüksek öğre-
tim kurumlarının yapısal un-
suru olan guruplar, yönetime
eşit şartlarla katılmalıdır. Ö-
zellikle geniş yetkilere sahip
kurullara, öğretim üyeleri ile
birlikte öğretim yardımcıları,
memurlar, öğrenciler oy hak-
kına sahip olarak katılmalı-
dır.»

Ümit Doğanay, 1630 sayılı
Dernekler Yasasının öğrenci-
lerin anayasal dernek kurma
hakkını sınırlandırdığını, siyaset-
le uğraşmalarını yasakladığını
söylemiş, baskının genç-
lere oy hakkı verilmeyerek
sürdürüldüğünü belirtmiş ve
öğrencilere ilişkin disiplin yö-
netmeliklerinin de bir baskı
aracı olduğunu ifade etmiş-
tir.

Kongrede, tebliğciler, dinle-
yicilerin yönelttiği çeşitli so-
ruları da cevaplamışlardır.

İZMİRDE

Başı 1'de

söylemişti. İzmir Metropoliten
Planlama Bürosu'na ait
tebliği sunan Y. Mimar Yıldırım
Oral ise İzmir'deki ula-
şım ile ilgili kamu kuruluşları
nın eleştiri ve denetim görev-
lerini sağlamak için biraraya
gelmelerini önermiştir.

Şubemiz, İzmir Ulaşım
Başkanlığı'na çektiği aşağı-
daki telgrafla başarılar dile-
miştir:

Önemli bir uzmanlık alanı
olan ulaşım konusunda, mes-
lek odaları olarak ortaklaşa
düzenlenen kongrenizin, de-
mokratik meslek kuruluşları-
nın dayanışması ve güçbirliği
doğrultusunda ileri bir adım
olacağı inancıyla, İzmir'in ula-
şım sorununun temel ne-
denlerini sergilemesini ve İz-
mir halkına götürülebilecek
somut kararlar olmasını dile-
riz.

Önceki sayılarımızda nişanını haber verdiğimiz üye-
miz Sayın Bahattin Gençal, 30 Mayıs Cuma günü saat
15.00 de Sayın İrfan Usta ile evlenmiştir. Kendilerine ömür-
boyu mutluluklar dileriz.

**AYDINLIĞA
DOĞRU**

**T.M.M.O.B. ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İSTANBUL ŞU-
BESİ ADINA SAHİBİ: YÜKSEL BİRDAL/SORUMLU YAZI İŞLERİ
YÖNETMENİ: ERSİN KAYA/YAZIŞMA ADRESİ: EMO İSTANBUL
ŞUBESİ CUMHURİYET CAD. 283 KAT 2 HARBİYE İSTANBUL
TELEFON: 48 50 52/EMO ÜYELERİNE ÜCRETSİZ GÖNDERİLİR
/AYLIK, MESLEKİ YAYIN ORGANIDIR/BASKI KARACA OFSET
/İLAN FİYATI: CM² 5 T.L. SON BASKI TARİHİ: 25. HAZİRAN 1975**